

SAMIYEELE TOM TAKELAYA KANCAALAYA NYENKA

Kutulutu

Samiyeele wei i hæte pa ha takelaya kane to, i ka ké Iso kuyoyotutu telosulu ké. Tøma søsøna naaleye Iso cela-i: Tetu tøkuyv tøm, na isøna i ká seyesi Iseyeli nyøma na pá see Iso tike to pø tøm. Ilena pø kaasi isøna paa nyøni Iso tike ke pa wulav maγamaya to. Ama Iseyeli nyøma kisa na pá kpa awulaa. Kancalaya nyøη nte Sayuli. Ié i waah ké Tafiiti.

Isøna pa faya Samiyeele I takelaya to:

Samiyeele paasønau ke Iseyeli nyøma, titite 1-7

Sayuli tøyv ke kawulaya, titite 8-10

Sayuli ta to teu ilena Iso kisi-i, titite 11-15

Tafiiti na Sayuli pa tøm, titite 16-30

Sayuli na i pøyalaa pa søm ke youu taa, titite 31

Samiyeele too Ana tøm

¹ Apalu nøyvlu i ka wenna Sufi tetu taa ké Ifølayim puyv taa, na pá yaaki-i si Iøkana. Pa yaa Iøkana caa si Yelowam, na Yelowam caa si Ilihu, na Ilihu caa si Tohu, na Tohu caa si Sufi. Ueyé Ifølayim tv. ² Iøkana inu i alaa ka we naaleye. Pa yaaki lelv si Ana na lelv si Penina. Penina ka wena piya. Ama Ana ná feina.

³ Apalu inu i kraakaya Iso seev ke Silo ke paa pønaya ηkaya, na í haaki Toma tønna tv Tacaa ke kvhaaη. Na Ilii pøyalaa Hofini na Penhasi paa kena Tacaa køtølaa ke waatu inu. ⁴ Ye kuyayku Iøkana í lapa køtaya, i haaki i alv Penina na i pøyalaa na i pøelaa ke cøka cøka

κέ. ⁵ Ulena í ha Ana uɛye cəkasi naale. Mpi tɔ, paa na Tacaalapa-i kaalɔlaya tɔ, i luyɔ ka suu-i kέ. ⁶ I yɔtɔn ná tɔukaɣa-i kέ si pə haŋi-i si Tacaalapa-i kaalɔlaya. ⁷ Mprɔ́yú pu we paa pənaɣa ŋka. Paa waatu wei kέ pa kraaki Tacaalaya taa te, Penina tɔukaɣa-i mprɔ́yú.

Ulena í wiiki na u saŋ tɔɣɔ. ⁸ Na i paalu Ukəkana náá tɔmi-i si: Pepe tɔɔ kέ nyá laŋle wakəlaɣi, na í wiiki na í kisiyi tɔɣɔnaɣa ke mpu? Ma ta kəli-ŋ piya naanɔwa?

⁹ Pa tema tɔɣɔ na nyɔɔ ke Silo, ulena Ana kuli na í krətəna kətɔlu Ilii. Ulé i ká caya kpelaya tɔɔ kέ Iso tɔɣa nənəkpete kέ. ¹⁰ Ana laŋle ka wakəla səsəm kέ tətɔɣtɔɣ. Ulena í sələmi Tacaalapa na wula, ¹¹ na í su nɔɣɔ si: Toma təna tu Tacaalapa, ye n nyəna nyá təmlə tu má, ma wahala, na í tɔɔsi ma tɔɔ na í ha-m apalɔpəɣa, ma ha-ŋ-keɣe haləna ka səm. Hɔnuɣu kaa kra ka nyuɣu taa. ¹² I taŋa mprɔ́yú Iso təsələmələ, ulena Ilii nyəni i nɔɣɔ təpiŋ. ¹³ Ana sələmaɣa i luyɔ tɛ kέ, na i ntompee nyəpətəɣi, ule i nɔɣɔ u nukɔ. Ilii nyéma si suləm kuɣɔna-i. ¹⁴ Ulena í tɔmi-i si: Pəlee kέ nyá suləm ká ce nyá tɔɔ? La na nyá suləm ce nyá tɔɔ. ¹⁵ Ntəna Ana si: Hai, ma ce, ma ta nyɔɔ suləm narəli. Ama ma laŋle wakəla səsəm na má húláɣi Tacaalapa ke ma lotu. ¹⁶ Taa nyəni nyá pɛelə maɣa tetelatu. Ma nəɣəsɛ na ma wahala teləsəna mpələ, na má yɔɣtəɣi mprɔ́yú haləna saŋa.

¹⁷ Ntəna Ilii si: Iso í hɛɛsi nyá laŋle na í mu nyá sələmtu. ¹⁸ Ulena Ana si: Na nyá tɔŋ taa.

Ntəna Ana polo na í tɔɣɔ na i sentaa hetɔ.

¹⁹ Tɛv fema, ulena Ukəkana pá kuli ləŋ na pá sɛɛ Iso, ulena pá kpe Lama.

Samiyɛli lɔlvɔ na i pəcaatu

Μρύγύ Iləkana nyəmə́ ι alv Ana na Tacaa mu ι sələmvu. ²⁰ Uena Ana la teu na í luli apaləpəyaya, na í ha-keye hətε si Samiyeeli. Si Tacaa ke ini ι sələma-ι.

²¹ Pənyaya sikaa, uena Iləkana na ι nyəma təna pá polo Silo si, ι laki paa pənyaya ηka ka kətaya na í la isu ι ka suw ι nəγə tə. ²² Ana kisa pote na í tə ι paalv si: Ye pəyaya cəpa hətε, uε maa pona-ke na má hulι-keye Tacaa na ká saali tənaya tam tə. ²³ Mpuvule ι paalv cə-ι si: Pə wε teu. La isəna pə ha-η tə. Yele na ká cε hətε na pécó. Ama Tacaa í la isəna ι ka siwa tə.

Uena alv caya na í paasəna ι pəyaya na ká kəw na ká cε hətε.

²⁴ Pə waali ké ι kpaγa-ke na í caa latəce wei ι wena pusi tooso tə, na mvləm cəmse, na svləm huluyu, na í pona Silo ke Tacaa təyaya taa. Waatu ini tə pəyaya kəssaa ké. ²⁵ Μρύγύ pa kv latəce na pá pona Ilii ke pəyaya. ²⁶ Uena Ana si: Kaafala ma cε, n təssa ma tə? Maa kəma nyá kiη cəne na má sələmi Tacaa. ²⁷ Pəyaya kaneye ma sələmayə na Tacaa mu ma kusələmvu. ²⁸ Təv, ma caa maa cεle-ι Tacaa ke haləna ι səm.

Uena Iləkana təyaya nyəma təna hənti Isə ke ate na pá sεε-ι.

2

Ana sεεki Tacaa

¹ Μρύγύ Ana sama Isə si:
Ma yələγəna Tacaa wei ι waasa-m tə.
I huləsa ma laηle.
I kusa ma nyuvu, na í ha-m toma.
Na ma nəγə kuliγina ma kolontunaa.
² Tacaa tike wenna tənəηη.
I tike nté kentulu

ι paasi Iso nəyəlv ι fei tətə.

³ I yelev kalampaani,
na í yelev isəcav təm.

Tacaa nyəmə pə tənaya.

li yeki isayatu natəli.

⁴ Tacaa cəpa toŋtənaa təŋ.

Ama acamaa ná nyəə toŋ.

⁵ I tu haɣalaa si pá pəeki mpi paa yana təyənaya tə,
na í sʊsi konyəntənaa ke toŋ.

I lapa na kaalɔlaya luli təm naatosompəyɔlaya.

Uena alɔlɔ náá laŋ.

⁶ Tacaa kyəna, inɪ ι feesiyina.

Inɪ ι tisiyina atətəle taa, na í ləsəyi.

⁷ Inɪ í tɔyona konyəntətɔ yaa toŋ.

Inɪ í tisiyina lɛlaa na í kʊsəyi lɛmpa.

⁸ Tacaa kʊsəyi laŋlv ke atɛ mʊsʊyɔ taa,

na í kʊsi konyəntɔ ke hute taa,

na í caya si pá na sɔsaa,

na pá kaa teeli kumte.

Inɪ ι tənna tɛtɔ kite,

na tə tə ké ι suwa antulinya.

⁹ I tiikiyi ι yəlaa na í kentiyi pa təə.

Ama ι yeki na asayaa leki səkpetəyɔ tɛɛ.

Iso akaitɔ paa feina tənəyɔ taa alaafəya.

¹⁰ Tacaa ka tisi ι kolontunaa təə ké calanaa,

pa kəŋ saaləyɔ ke yem ké.

Inəyəle kateŋa tənə hʊlv sɔsə.

I ká kpa wei ι ləsaa təyə wulav, na í tɔ-ι toŋ.

¹¹ Mpyúy Uəkana pa məla krente, na pəyaya náá
saali Tacaa təmle taa ké kətəlv Ilii kiŋ.

Kətəlv Ilii pəyalaa isayətvnaa

¹² Ilii pəyalaa ka ké tetelataa ké, pa ta paasəna Iso ké paa pəco. ¹³ Nti nti pa lakaya samaa təyalo: Ye nəyolu ha Iso ké kuhav, kətulu təmlə tu puki saa wei pa təsa kuhav nantu təyo, na í təka kela tooso ləyalaya səsaya. ¹⁴ I taku ilena í sə tiipee taa, na pə səpa nantu ke isəna, i ləsəyi ké na í pona kətulu. M̄p̄yú pa lakaya lseyeli nyəma təna mpa pa pukaya Silo tə.

¹⁵ Halı təmlə tu puki kəna p̄c̄ó pá wə tətə nim, na í tó wei i lapa kətaya tə si: Cəla kətulu ke i nantu na i toŋ i ti. Ii caa kətəsətu. Ləŋ ke i caaki. ¹⁶ Ye kətaya latu təma si: Yele na pá wə kp̄əntə nim ilena n̄ cosi timpi n caaki tə. Ilə təmlə tu cə si: Aa, ye n ta cələ-m nəəñə, maa ləkəna toŋ. ¹⁷ Isayatu səsəəntu ntəyi Ilii pəyalaa kəkayana pa ti təm ke Iso isentaa. Mpi tə, pa nyənaya Tacaa kətaya ke yem ké.

¹⁸ Paa na Samiyeeli ka kəsaa tə, i lakaya Iso təmlə ké na í suuwa kətəlaa tokiya taka ŋka pa luwa kpronkrontu toŋ nyəntu tə.

Samiyeeli nyəma

¹⁹ Ye pənaya sikaa na Ana pa puki kətaya lapu, i nyaləyi toko ké na í kp̄əŋna Samiyeeli. ²⁰ Haləna Ilii kooliyi Ana na i paalu ke kəpantə si: Tacaa í la na n̄ hiki piya na sí ləeti ŋka n ha-i isəntə tə ka lonte.

Iləna pá məli pa tē. ²¹ Tacaa wə Ana waalı, iləna í la teu na í ləli apalu piya ke tooso, na alu piya ke naale.

Na pəyaya Samiyeeli náá təŋna piw ke Iso təmlə taa.

Ilii kaləna i pəyalaa asayaa

²² Ilii ka kpatəlaa ké təkun̄kun̄ku. Na í nukı mpi mpi i pəyalaa lakayana lseyeli nyəma təna tə. Na isəna pa həntayana alaa mpa pa lakaya təmlə ke Iso təyaya nəñəyo tə. ²³ Iləna í tə-wə si: Pepe təo ké i

lakı yaasinaa mpe pa takanaa? Yəlaa tayasəyi-m mə isayətunaa ké. ²⁴ Aai, ma pəyalaa, í yelee mpu, mə təmnaa mpa İseyeli yəlaa heeliyi-m mpu tə pa fei teu. ²⁵ Ye yulu pəntəna i təyəntəle, ntanyi İso ka wii pəntu. Ama ye Taca ka pəntu pəntənaa, ilə awe seena i tə?

Ama pa ta nuna pa caa nəyə. Mpi tə, Taca ka səlaa si i kuyi-weyə.

²⁶ Na pəyaya Samiyeeli náá tənna puw, na i we yəlaa na İso ké teu.

İso yəyətə İlii təyaya nyəma saləka təm

²⁷ Mpyəy İso yulu nəyəlu i pola İlii kin na í heeli- i si: Taca yəyətəa si ma hula ma təyi mə cəsə Alə, ke waatu wei í na i nyəma paa we İcipiti wulav teye yomle taa tə. ²⁸ İ na i ləlyə nyəma ke ma ləsa İseyeli kpeka tənna taa si, pá la ma kətəlaa, na pá suuki kətəlaa toko na pá kraaki ma kətəya tətəte tə na pá wəki tulaalunaa. Haləna má huli- i timpi i ká cosi kətəya ŋka kəkə nyaya ka tənna tə ka krəntə tə na í təyə tə. ²⁹ Pepe tə ké í nyənəyi yem ke ma kətasi na ma kuhav ŋku ma suwa si pá lakəna ma təyaya taa tə? İle isənaya pə lapa si İlii ŋ seeki nyá piya na pé kəli ma? Na í təkı İseyeli nyəma təyənasi kupəŋsi nsi pa lapa kətasi tə, na í yooki cəncəməŋ? ³⁰ Nyəni İseyeli İso Taca ma, maa suwa si, nyá caa təyaya na nyá ləlyə nyəma tənna ká lakəna ma kətəyə təmle ke tam tə. Ama pənente ma kú təle. Mpi tə, wei i təyə-m teeli təyə maa tu teeli, na má nyəni yem ké wei i kpeena-m tə. ³¹ Nn naaki kuyeyə tənna kəntə, wei i taa maa kpiisi nyá ifepiya na nyá ləlyə taa nyəma. Halı akpatulu kaa wee nyá təyaya taa. ³² N ká ná kolontu kəma na í caya ma təcayəle, na í paaləna kupəntunaa mpa Taca lapa İseyeli tə. Nyá təyaya

ká taanəna akpatulv. ³³ Paa na mpv maa yele nyá nyéma taa nəχəlv na i use ke ma kətaχa təlate, na í təχə nyá use na í wakəli nyá lanle. Ama nyá təyaya nyéma təna ká səkəna pa toη ké.

³⁴ Koyaku kulomvυv ke nyá pəyalaa Hofini na Penhasi paa si. Ile tənaya n ká nyəna si tampana ke ma yəχətəχi. ³⁵ Maa kra ma təχi kətulv kupaη, wei i təηəχi ma luχu tee nyəntv ke teitei tə, na má ha-i lolvυv kupaηku, na í laki wulav wei ma ləsaa təχə təmlə ke tam tə. ³⁶ Ye pə tu kaasa wei ké nyá lolvυv taa, pəntv ká hənti kətulv inəχi atəχe si: Ha-m liyitee na təχənaχa. Halí í sələm-i tətə si: Tv-m kətυv təmlə natəli tə taa, na má hikina ma təχənaχa na təna.

3

¹ Pəyaya Samiyeeli ka we kətυv təmlə taa ké Ilii kin ké.

Isə kra Samiyeeli ke i koyəχətvtv teləsvlv

Waatv iní Tacaa taa yəχətəχəna yəlaa ke teitei. Pəyele i taa hóləχí yəlaa ke mpi pu te na pə lá təχə kotokoto.

² Waatv iní tə, Ilii use caakaya yulomvυv nté, u naaki teitei. Ḿpúχú i hənta i təhəntəle ke ahoo naali. ³ Na Samiyeeli hənta Isə atakaa cələ, na pá ta teesita fətəlanaa ke tefemle. ⁴ Ḿpúχú Tacaa yaawa si: Samiyeeli, na Samiyeeli cə si: Mayalə. ⁵ Ilena í kraχa asewa na í polo Ilii kin, na í tə si: N yaa-m tə mayalə. Ntəna Ilii si: Ma ta yaa-η se. Polo n hənti.

Ilena Samiyeeli məli na í hənti. ⁶ Ḿpúχú Tacaa taa- i yaav si: Samiyeeli. Ilena í polo Ilii kin na í tə si: N yaa-m tə, mayalə. Ntəna Ilii si: Ma ta yaa-η se.

Ma pəyalb, polo ḥ hənti. ⁷ Samiyēli ta nyi si Tacaa yaakəna-i. Mpi tō, ílé i ta yəḡətətana-i.

⁸ Ḿpóḡyó Tacaa tasa Samiyēli ke yaav ke təm tooso nyəm. Ulena Samiyēli polo Ilii kiḥ si: N yaa-m tō mayalō.

Tənaḡale Ilii cəkənaa si Tacaa yaakəna pəyaya. ⁹ Ulena í heeli-i si: Polo na n hənti. Ye pə tasa-ḥ yaav, íle n tō si: Tacaa, yəḡəti, nyá pəyaya má, ma nukí.

Ulena Samiyēli məli na í hənti.

¹⁰ Ḿpuyule Tacaa polaa na í yaa-i isu i tu yaaki tō si: Samiyēli, kelena í cə si: Tacaa, yəḡəti, nyá pəyaya má, ma nukí.

¹¹ Ulena Tacaa tō si: Maa kəna wakəlvu nakvləyi lseḡeli nyəma, na paa wei í nu-ti pu svsi-i watu.

¹² Kəyənkuḡu maa caali Ilii təyaya nyəma íse ke nyəḡsvu. Haləna má tó nyvu ke teitei isu maa yəḡətvu tō. ¹³ Ma heela-i təfoo si maa tv i təyaya ke tam tō saləka, ke timpi i piya wakəla ma hətə, na í nyəma pə tō na í tá kisina-we tō. ¹⁴ Pə tō ké ma yəḡətəḡəna tuunav si, paa pa lapa kətasi na pá ha kvəḡəḡ, ma kaa husi pa təyaya ísəyatv.

¹⁵ Ulena Samiyēli hənti na pə nyaali, na í tvli Tacaa təyaya nəḡəsi. Ama i nyanḡana mpi i nawa mpv tō pə təm heeluyv ke Ilii. ¹⁶ Ḿpóḡyó Ilii yaa-i si: Ma pu Samiyēli. Na í cə si: Mayalō. ¹⁷ Ulena í pəəsi si: Təm ntiyi Tacaa heela-ḥ? Ye n ḥməsa-m tə taa natəli, Tacaa í la-ḥ na ḥ təḡə na ḥ haḡa.

¹⁸ Ntəna Samiyēli kəesi-i tə təna, i ta ḥməsi-i natəli. Kelena Ilii si: Tacaa ké, í la ísəna pə maḡa-i tō.

¹⁹ Samiyēli təḥna puw na Tacaa we i waali, i ta yele na i təm natəli tē tii atəḡe yem. ²⁰ lseḡeli nyəma təna mpa paa we pə kraḡav Təḥ na pə polo Pəesepa tō,

pa nyóma si Tacaa kra Samiyeeli ke Iso kywagotutu teləsəlv. ²¹ I lukaya Samiyeeli tōo ké Silo ké, na í heeliyi-t tōmnaa.

4

¹ Na í teləsəyi-təyi Iseyeli nyóma na pá nukəna-t.

Kolontunaa lēka Iso atakaa

Waatv iní taa ké Filiisi nyóma kotaa si, pa yookina Iseyeli nyóma, ilena pá pivli Afeka. Mprógú Iseyeli nyóma ná luwa na pá pivli Ipene-Isee. ² Tənağa Filiisi nyóma kola pa tōo na pá yoo na pá kəli Iseyeli nyóma, na pá kv-we isv yəlaa iyisi liyiti (4000). ³ Ilena Iseyeli nyóma məli pa təsikile na nyovv nyóma tō si: Pepe tōo ké Tacaa yelaa na Filiisi nyóma kv-tuyv saŋa? Tó polo tó kəna Iso atakaa na Tacaa wəe ta waali, na í waasi-tuyv ta kolontunaa niŋ taa.

⁴ Mprógú pa tila Silo na pá kəna Tacaa Toma təna tv atakaa wei tōo Iso we inmelav ke isətaa taŋlaa naale hekvv taa tō. Ilii pəyalaa naale, Hofini na Penhasi pa kəonna atakaa iní. ⁵ Waatv wei pa svsə Iso atakaa ke təsikile, ilena Iseyeli nyóma təna yağa lanhulvmlē apalokakiisasi, haləna tetv sele.

⁶ Filiisi nyóma nu pa kakiisasi nsv si taŋ, ilena pá tō si: Hepəla nyóma təsikile taa kakiisasi nsv si hvwəe suwe?

Filiisi nyóma nuwa si Tacaa atakaa ké pa kəna Iseyeli nyóma təsikile. ⁷ Ilena səvəntv kra-we na pá tō si: Pa Iso kəmma pa təsikile. Ye mpv tá tōm temaya. Too tō, yaasi inē t taka ta lata. ⁸ Awe ka ya-tuyv tuŋ səsəŋ inē t niŋ taa? Pa tuŋ iní t kəna Icipiti nyóma təsəvəsəvə ke wulaya tetv taa. ⁹ Filiisi nyóma mə, í

nyəə toŋ na í la apalaa. Pə taa kəə na Hepəla nyəma
ŋmakəli-me isu tu lapu-we tə. I la apalaa na í yoo.

¹⁰ M'p'ógó pa kula Iseyeli nyəma təə na pá kəli-
we. Na paa wei í se na í kpe i te. Pa kəla-weye
tənaŋnaŋ, na pá heeli pa taa yoolaa ke yəlaa iyisi hiu
na naanwa (30000). ¹¹ Na pá leeki Išo atakaa, na pá
ku Ilii pəyalaa naale Hofini na Penhasi.

Kətvlu Ilii səm na i poolu pa təm

¹² M'p'ógó Pencamε tu nəgəlv i lu təyoole ke kuyaku
ŋku, na í se na í polo Silo na laŋwakəlle na í cəla i
wontu, na í pəla i nyuyv taa ké tetv. ¹³ Waatu inu tə
na Ilii caya kpelaya təə, na í taŋaa na í nəgəsəyi Išo
atakaa təm. Ue apalv inu i tana təm ntəgəle na icate
təna ma kapusi. ¹⁴ Ilii nu kapusi nsi, ləna í pəəsi si:
Pepe kəkəte nté mpv? Uəna apalv inu í kraya asewa
na í polo í heeli-i təm nti. ¹⁵ Waatu inu Ilii pusi ka we
pələfei nunwa ké. Na i use nyənəyi yem təhelele, aa
naaki teu. ¹⁶ M'p'uyule apalv inu i heela Ilii si: Təyoole
ke ma sewa na má kəə saŋa. Ntəna Ilii si: Pepe lapa
ma pəyalv? ¹⁷ Ntəna apalv inu si: Filiisi nyəma heela
Iseyeli nyəma ke səsəm na Iseyeli nyəma se. Halı nyá
pəyalaa naale Hofini na Penhasi pa səpa. Pəyele pa
leeka Išo atakaa.

¹⁸ Mpi si apalv inu i ka keesəyi-i Išo atakaa təm, lə
Ilii pəsa nyayai kele na kpelaya ke nənəgə təna, na i
luyv pəli na í si. Mpi tə, i ka kpatəlaa ké na í yasəlaa.
Pusi nule təcu ke i paasəna Iseyeli nyəma.

¹⁹ Ilii pəyalv Penhasi alv ka we həgə ké, na í puwa
tətoyooyo. Waatu wei i nuwa Išo atakaa leekuyv
təm, na i paŋ na i paalv pa səm, ləna ləlvəy wəsaŋi
tuti-i kpaakraa na í sopi na í ləli. ²⁰ I caakaya tənuyv

kpisuyu ilena i kin alaa tōmi-i si: Tōki nyá ti, apalōpu ke n lolaa.

Ama alv ta cō, pəcō i ta tu paasəna. ²¹ Pə waali ké i ha-keye həte si: Ikarəti.

Həte nte tō hōwεε nte si: Isō teu kula Iseyeli. Mpi tō, pa lēeka Isō atakaa, pəcō i pan na i paalv pa səpa. ²² Mpyule si: Pa lēeka Isō atakaa tō Isō teu kula Iseyeli taa ké.

5

Isō atakaa we Filiisi nyóma te

¹ Mpyú Filiisi nyóma kraɣa Isō atakaa ke Ipene-Isee, na pá pona-i Asətəti. ² Pa kraɣa-i mpy, ilena pá su-i pa tɣv Takəŋ kəŋkəŋ taa ké kv kutuluyv taa. ³ Tev fema tanaŋ təhulu, ilē Asətəti nyóma mayana pa tɣv Takəŋ hota i isentəw kele Isō atakaa kite, na pá kraɣa-i na pá mələna-i i təcaɣale. ⁴ Tev fema tətō, ilena pá mayana Takəŋ tasa hotuyv ke i isentəw ké Isō atakaa kite na i nyvɣv na i niŋ pə pelaa, na pə we nənəkpete, na pə kaasi i pilimile. ⁵ Pə tōw ké haləna saŋa Takəŋ kətəlaa, na kv laalaa təna mpa pa we Asətəti tō, ye pa svvki tɣv kutuluyv ŋkv kv taa, paa feləyi nənəkpete.

⁶ Mpyú Tacaa tōwa Asətəti nyóma ke niŋ na í wakəli-we na caləmpaya. ⁷ Pa nawa mpy, ilena pá tō si: Iseyeli Isō atakaa kaa caya tá te. Mpi tō, in i tōna ta na ta tɣv ke niŋ.

⁸ Mpyú Asətəti nyóma tilaa na pá yaa Filiisi nyóma awulaa kakpas i na pá pəwsi-we si: Isənaɣa tu lana Iseyeli Isō atakaa? Ntəna pēle si: I pona-i Kat i.

Ilēna Asətəti nyóma pona Isō atakaa ke Kat i. ⁹ Pa tēma Isō atakaa ke pona v ke Kat i, ilēna Tacaa tō icatē

təna təw kə niŋ, na səwəntu səsəwəntu kpa-we. I wakəla ɪcətə yəlaa təna na caləmpaya. Pə kpaɣaw səsaa na pə polo piya tə. ¹⁰ M̀p̀ỳg̀ỳ p̀a p̀ona Iṣə atakaa kə ɪkolon, ɪlena pələ p̀a sʉw kəpusi m̄apʉ si: Pə kəna Iseyeli Iṣə atakaa kə t́a t́e si í ku ta təna.

¹¹ M̀p̀ỳg̀ỳ ɪkolon nyəma na tasa tiluyu na p̀a koti Filiisi awulaa təna na p̀a tə-we si: I məŋna Iseyeli Iṣə atakaa kə ɪ təcayale. I taa ku t́a na ta yəlaa.

Mpi tə, Taca ka tɔwa ɪkolon nyəma kə niŋ na ton kə, na səw səwəntu pu ɪcətə təna yəlaa. ¹² Ləlaa ta si yaa, ɪlɛ caləmpaya təkə-weye. ɪlena ɪcətə təna tʉli nəwə, na t́e wii təkpuo na pə kpa ɪsətəa.

6

Iṣə atakaa kpeenav

¹ ɪsətənaa naatosompəwəlaya kə Iṣə atakaa caya Filiisi nyəma tetu taa. ² ɪlena p̀a yaa p̀a kətəlaa, na p̀a nalaa na p̀a p̀əwsi-we si: ɪsənaya tu lana Taca atakaa? Pepeye tu kpeenna-i? ³ Ntəna p̀a kətəlaa na p̀a nalaa tə si: Ye í mələwəna Iseyeli Iṣə atakaa, í taa məŋna-ɪ kpete. Ama í ha Iṣə kə ɪsəyatʉ husuyʉ kʉcəw. ɪlɛ waatʉ ɪnəyi í ḱa nyi mpi pə təw ɪ ta kusəta ɪ niŋ kə mə təw tə, na í waasi-me. ⁴ M̀p̀ỳg̀ỳ Filiisi nyəma p̀əwssaa si: Pepeena kə tu ha-i?

ɪlena p̀a kətəlaa na nalaa si: Wula paya kakpasɪ, na wula mpiyaa kakpasɪ na p̀ə kəsəna Filiisi awulaa kakpasɪ. Mpi tə, kʉtəŋ kʉlʉmuyʉ kpəna mə na mə awulaa. ⁵ Pə wɛɛ si, í la caləmpaya lɛsəŋ, na mpiyaa mpa p̀a təkɪ mə tawa tə p̀a lɛsəŋ, na p̀ə ná si í cəkəna Iṣə ton. Ntanyɪ ɪ kaa tasa mə na mə tʉŋ na mə tetu kə niŋ tɔyʉ. ⁶ Pepe təw kə mə caa si í la kəŋkana, ɪsu

Icipiti wulau na Icipiti nyóma paa lapu tó? Tacaa tu-weye wahala ké. Haləna pá yele lseyeli nyóma na pá tee. ⁷ Tóu, pənentε í saaki keeke kufalɔ, na í caa naaη totonaa naale wei ɪ wena piya tó. Pó weε naaη wei pa ta haləna tó. ɪ tu-ɪ keeke ɪni, na í kpeenɪ ɪ nawee ke təyaya. ⁸ ɪlena í kpaɣa Tacaa atakaa na í tu keeke taa. ɪlena pá kaasɪ na í tu atakiya nakəli ka taa ké wontunaa mpa í lapa sɪ í laki lso ké kucɔɔu ke mə isayatu tó tó. ɪlena í su lso atakaa kəηkəη taa, na í yele naaη na í tee. ⁹ ɪlena í nyənəyənə-ɪ, ye ɪ kpaɣa toηa mpaau na Peti-Semesi tó, ɪle Tacaa lapəna nteye-tuyu isayatu nti. Ye pə taya mpu, ɪle tə nyəmayale sɪ pə mayana-tuyu yem keke, pə taya lso lapəna.

¹⁰ Mpuɣule pa caa naaη totonaa na pá tu keeke. ɪlena pá təkɪ ɪ nawee ke təyaya. ¹¹ ɪlena pá tú lso atakaa ke keeke taa, na pá tú atakiya taa ké wɔla mpiyaa, na pə paɣa, na pá su atakaa kəηkəη taa.

¹² Tənyale naaη kpaɣa Peti-Semesi mpaau ke kpaakraa, na í təη na í wiiki ɪ ta heləna ntəyəη yaa mpətəη. ɪlena Filiisi awulaa təη ɪ waali haləna Peti-Semesi toηa. ¹³ Peti-Semesi nyóma ka we tetekele taa na pá kəη. Pa loosa lso atakaa, ɪlena pa laηa hulɔmi.

¹⁴⁻¹⁵ Kεεke tala Yosuwεe haləm ke Peti-Semesi, ɪlena í səη kəkpaɔuyu nakuli ku kiη ke təna. ɪlena Lefii nyóma tisi Tacaa atakaa na atakiya ηka ka taa ka we wɔla wontu tó, na pá su pə tənaya kəkpaɔuyu ηku ku tó. Mpyóyó pa faya keeke kratəη na pá lá Tacaa ke kətaya ηka kəkə nyaya ka təna tó na naaη ɪni. ɪlena Peti-Semesi nyóma la Tacaa ke kətaya ηka kəkə nyaya ka təna tó na kətasi lensi. ¹⁶ Filiisi awulaa kakpasɪ ná mpu, ɪlena pá məli ɪkoləη ke kuyaku ηku ku mayamaya.

17-18 Wula paya kakpası ke pa ha Tacaa ke kucau ke pa isayatu taa, na pə keesəna pa acaləe nyuyu. Paa kolonə acaləe, paa nna a feina koloosi tə. Asətəti ke kuləmtəle, na Kasa ke kuləmtəle, na Asəkaləŋ ke kuləmtəle, na Katı ke kuləmtəle, na İkoləŋ ke kuləmtəle. Kəkramuyə ŋku ku taa pa su Tacaa atakaa ke mpə təyale pə təna mpi pə lapa tə pə aseeta tu. Ku we Yosuwee haləm taa ké haləna saŋa ke Peti-Semesi.

19 Mpygy Tacaa kuwa Peti-Semesi nyoma ke yəlaa nutoso na naanowa. Mpi pə taa tə, pa nyəna İso atakaa taa. İlena pə wakəli icate nyoma laŋa ke səsəm, na pá caya ləyaya. 20 Tənyale Peti-Semesi nyoma təma si: Awe pəsəyəna na í səŋ Tacaa İso nanjtu inı isentaa? Leye tu pona atakaa inı na í hatələna-tu? 21 Mpygy pa tilaa na pá heeli Kiliyati-Yeyalim nyoma si: Filiisi nyoma kəna Tacaa atakaa. İ kəə na í kraya-i na í pona mə te.

7

1 Mpygy Kiliyati-Yeyalim nyoma polaa na pá kraya Tacaa atakaa na pá pona-i na pá su Apinatari təyaya taa ké pulaya taa. Na í kəti i pəyalu İlasaa si í paasəna-i.

Samiyeele paasənav ke İseyeli nyoma

2 Hatoo kuyəŋku pa suw Tacaa atakaa ke Kiliyati-Yeyalim tə, pə leelaa ké. Pusi hiu təcu sikina. Mpygy İseyeli nyoma təna wiina Tacaa ke pusi nsi si taa si í waasi-we. 3 Mpyyule Samiyeele təma İseyeli nyoma təna si: Ye lotu kuləmtə ke í mələna Tacaa kiŋ, de i yeletəyə Asətəti laav na í lə tuŋ wei inı í ceela mpə tə. İlena í pona mə ləmayasəe ke Tacaa taa na lotu

kułomtu, na í la i tike ke təmle. Ue i ká hetı-meçe Filiisi nyóma ninj taa.

⁴ Ntēna Iseyeli nyóma lo tuη kućeeliη Paalēnaa na Asətati wei pa laakaya tō na pá see Tacaa tike.

⁵ M̄p̄yú Samiyeele yaa Iseyeli nyóma si: I koti Misipa na má səlēmāna-meçe Iso.

⁶ Ntēna pá koti Misipa tēna ke kuyaku ηku. Uēna pá həkō nōsi na pá tō si: Tə wakələna Tacaa. M̄p̄yú pa lu lōm na pá pəli-wəyi Tacaa isentaa si pə huli si Iso ka husi pa isayatu. Uēna Samiyeele tayani pa tōmnaa.

⁷ M̄p̄yú Filiisi nyóma nuwa si Iseyeli nyóma kota Misipa, uēna pa awulaa kakpasi kpeyeli pa yoolaa na pá polo-weyē yoonav. Iseyeli nyóma nu mpv, uēna səyontu kra-we na pá tō Samiyeele si: ⁸ Taa heesi Tacaa səlēmuyō ke ta tō, halēna í ya-tuyō Filiisi nyóma ninj taa.

⁹ Uēna Samiyeele kra heu ifate na í la Tacaa ke kətaya ηka kəkō lusa ka tēna tō, na í səlēmı-i si í waasi Iseyeli nyóma na ílé i mv. ¹⁰ Saa wei Samiyeele lakaya Tacaa ke kətaya ηka kəkō lusa ka tēna tō uēna Filiisi nyóma polo na pá niki-weyē yoonav. Tēnaya Tacaa yelaa na tev nasi-we na pá se yem yem. M̄p̄yú Iseyeli nyóma kəla-we. ¹¹ M̄p̄yú pa lu Misipa na pá tōyoni Filiisi nyóma na pá ku-we. Halēna Pəti-Kaa pə tēe. ¹² Uēna Samiyeele su pəle ke Misipa na Sen pa heku taa, na í tō si: Tacaa tēna-tuyō waasuyō ke halēna saηa. Uēna í yaa-te si Ipene-Isee. Pəle kuwaasəle ke pa yaa mpv.

¹³ Tēnaya Iso tisina Filiisi nyóma təfe. Tacaa kayataya-weyē, pa ta tasa Iseyeli nyóma tō ké krau halēna Samiyeele səm. ¹⁴ M̄p̄yú Iseyeli nyóma Ieeka pa acalēe nna Filiisi nyóma ka tōyaa tō. Pə kraγau

Ikolon na pə suna Katı tə, na pə tetonaa təna. Ulena heesoyu suu Iseyeli nyóma na Amolii nyóma pa heku.

¹⁵ Samiyeli paasəna Iseyeli nyóma ke mpyúyú haləna i səm. ¹⁶ I cəəkaya paa pənaɣa ŋkaya Peteli na Kilikaa na Misipa ké na í huuki pa təmnaa. ¹⁷ Ulena í mələɣi i te Lama timpi i ŋma Tacaa ke kətaɣa tələte tə, na í paasəɣəna Iseyeli nyóma lələa.

8

Iseyeli nyóma caaki wulav

¹ Waatu wei Samiyeli kpatəlaa, ulena í kpa i pəyalaa ke Iseyeli paasənlaa. ² Samiyeli pəyalu kancaalaya nyəŋ hətə nté Soweli, na naale nyəŋ si Apiya. Peesepa ke paa wee na pá laki pa təmle. ³ Pəɣəlaya isəle taa ké Samiyeli pəyalaa mpe pa nyənaya. Pa ta təŋ i ikpate. Na pá muɣi kuɔəŋ na pá keeki tampana. ⁴ Mpyúyú Iseyeli nyuyv nyóma kotaa na pá polo Samiyeli kin ke Lama. ⁵ Na pá təm-i si: Nyəni, ŋ kpatəlaa. Pəyele nyá pəyalaa u təŋəɣi nyá ikpate. Pə tə tə, pənenta kpa-tuyv wulav, na í huuki tá təm isu piitimnaa paɣale wəna tə.

⁶ Isu pa yəɣətuyv si: Kpa-tuyv wulav na í huuki ta təm tə, Samiyeli lanle ta heena-ti. Ulena í sələmi Tacaa. ⁷ Mpuɣule Tacaa cə-i si: Nuna yəlaa ke tə təna nti pa yəɣətəɣi tə. Mpi tə, pə taɣa nyaya pa ləəki. Ama maya pa ləəki si má taa təɣə pa tə ké kawulaya. ⁸ Isu pa lakuyv-m hatoo kuyəŋku ma ləsa-weyə Icipiti na pə suna saŋa tə. Mpyúyú pa laki nyá tətə. Pa lə-m ké, na pá laaki tuy. ⁹ Mu pa kusələmɔtv. Ama kpaali-weyə teu na ŋ la na pá cəkəna mpi pə wee si paa la pa wulav na mpi ílé i ka la-wə tə.

Mpi mpi yɔlaa ka la wulav tɔ

¹⁰ Mpuɔye Samiyɛli lapa isi Tacaɔ keesuyɔ-ɪ tɔ.
¹¹ M'pɔyɔ Samiyɛli heela samaa si: Wulav inɪ ɪ ka la-meɣe mpi mpi tɔɣɔlɔ. ɪ ká kraɣa mə pəyalaɔ na í la-weɣe ɪ yoolaa, na pá paasəɣəna ɪ yooɔ keekenaɔ. ɪlena lelaa ke kraɣanəɣ caɣalaɔ, na lelaa kraɣəɣi asewa ke ɪ nəɣɔ tɔɔ ké waatu wei ɪ luki tɔ. ¹² ɪ ká kra lelaa ke yoolaa iyaga (1000) nyuyɔ nyəma, na lelaa ke nule na naanwa nyuyɔ nyəma. Lelaɔ ka haləɣi ɪ tawa na pá kɔɣ, na lelaa náá luki yooɔ wontu na pə keekenaɔ. ¹³ ɪ ká la mə pɛlaa ke mutɔ saalaɔ, na potopotonaɔ tulaɔ, na tulaalɔnaɔ lataa. ¹⁴ ɪ ka kraɣa mə tawa kɔpana na í cɛla ɪ təmle nyəma. ¹⁵ Na í kraɣa mə kɔhaləm na mə lesɛɣ tɔɣ kɔlɔlɔm hɔɣəlɔɣ naanwa taa kɔlɔmuyɔ, na í cɛla ɪ waali nyəma na ɪ təmle nyəma. ¹⁶ ɪ ká kraɣa mə təmle nyəma apalɔ nyəma, na alɔ nyəma, na mə tɔla wena í lakəna təma tɔ na í lakəna. ¹⁷ Inɪ ɪ ka kraɣana mə hɔntɔ wontu hɔɣəlɔɣ naanwa taa kɔlɔmuyɔ, na mi pəsi ɪ yomaɔ. ¹⁸ Waatu inəɣi í ká wiikina Tacaɔ ke mə wulav inɪ ɪ təm. ʌma ílé ɪ kaa nu.

¹⁹ M'pɔyɔ samaa kisa Samiyɛli təm ntɪ na pá tɔ si: Aai, pə weɛ si tɔ weɛna wulav ké. ²⁰ Na tɔ weɛ isi piitimnaɔ lelaa. ɪ ka hɔvki tá təm na í tɛeki-tuyɔ nəɣɔ na í la tá yoolaa wulav.

²¹ ɪlena Samiyɛli teləsi təm ntəɣi Tacaɔ. ²² Ntəna Tacaɔ si: Nuna-we na ń kra-weɣe wulav. Pəle pə waali ké Samiyɛli təma ɪsɛɣeli nyəma si paa wei í kpe.

9*Sayuli na kraɣasi kvlepaɔ pa təm*

¹ Pɛncamɛɛ tɔ nɔɣɔlv ɪ ka wɛnna, na pɔ yaa-ɪ sɪ, Kisi, na ɪ caa sɪ Apiyeli. Ilɛ ɪ cɔsɔnaa ntɛ Selo na Pekolatɪ na Afiya. Apalɔv ɪnɪ ɪ ka wɛna alaafɔya kɛ na kpelikpeka. ² ɪ ka wɛna pɔyalɔv na pɔ yaa-ɪ sɪ Sayuli. ɪ sɛŋa ifɛpu kɛ, na ɪ tɛɛ lɛɣɛli ifɛpiya tɛnaɣa teu. Pɔcɔ ɪ tɛɛ-wɛɣɛ nyɔɣv.

³ Mɔpɔɣɔ kɔyakɔv nakɔli Kisi kraŋasɪ alɔnyɛnsɪ toolaa. ɪlɛna ɪ tɔ ɪ pɔyalɔv Sayuli sɪ: Kraɣa tɛmlɛ tɔ nɔɣɔlv na nyɔ na-ɪ ɪ pɛɛki kraŋasɪ nsɪ. ⁴ Mɔpɔɣɔ pa fayana Ifɔlayim pɔɣv taa, na pɔ tɛsɪ Salisa tɛtv, pa ta na-sɪ. ɪlɛna pɔ polo Saalim tɛtv taa, sɪ fɛɪ tɛna. Na pɔ cɔɔ Pɛncamɛɛ tɛtv, kɛtɛ. ⁵ Pa kɔma na pɔ tala Sufi tɛtv taa, ɪlɛna Sayuli tɔ ɪ tɛmlɛ tɔ sɪ: Kɔɔ tɛ mɛli, pɔ taa kɔɔ na ma caa sɔɔ kraŋasɪ tɔm na ɪ nɔɣɔsɔɣɪ ta nyɛntɔ.

⁶ Kelɛna tɛmlɛ tɔ tɔ Sayuli sɪ: ɪsɔ yɔlv nɔɣɔlv ɪ wɛ ɪcatɛ tɛnɛ tɔ taa cɛnɛ. ɪ nyɔɣv kɔlaa kɛ, na tɔ tɛna nti ɪ yɔɣɔtɔɣɪ tɔ tɔ lakɪ mɔpɔɣɔ. Tɛ polo na tɛ na-ɪ. Ntanyɪ ɪ kɔ hɔli-tɔɣv mpaav ɪku tu tɛŋ tɔ. ⁷ Ntɛna Sayuli pɔɔsɪ-ɪ sɪ: Na ye tɔ puki, pɛpɛye tu kraŋna na tɛ ha ɪsɔ yɔlv ɪnɪ? Mpi tɔ, kɔtɔɣɔv tɛma ta hulɔŋ taa. Pɔyele tɔ fɛɪna kɔhav nakɔli sɪ tu cɛlɛ-ɪ. Yaawe? ⁸ Mɔpɔɣɔ tɛmlɛ tɔ cɔwa sɪ: Ma tɔka ma tɔɔ cɛnɛɣɛ liɣɪtɛɛ nyɔɣɔliya. Maa ha-kɛɣɛ ɪsɔ yɔlv na ɪ hɔli-tɔɣv tɔ mpaav.

⁹⁻¹¹ Mɔpɔɣɔ Sayuli nɔɣɔ tɔkpaɔv sɪ: Kɔpam kɛ, tɔ polo.

ɪlɛna pɔ tɛɛ ɪcatɛ nte tɔ taa ɪsɔ yɔlv ka wɛɛ tɔ. Pa kraakaya ɪcatɛ tɔɔ, ɪɛ pa sula pɛɛlaa ntɛ na pɔ tiiki pɔɣɔ. Ntɛna pɔ pɔɔsɪ pɛɛɛ sɪ: Nalɔv wɛ ɪcatɛ taa?

(Pu wɛ lɔŋtaa tɔ, pa yaakaya ɪsɔ kɔyɔɣɔtɔtv tɛlɔsɔlv kɛ sɪ nalɔv. Na paa waatɔ wei kɛ nɔɣɔlv caa ɪsɔ kɛ pɔɔsɔɣv kɛ natɛli, pa tɛŋ kɛ sɪ, tɛ polo nalɔv tɛ).

¹² Uena pεelaa mpe si: Eε, ι we ιcate taa. Mpi tσ, saηa ke ι kσma si yεlaa lakι kσtaγa ke tontonle tσ. I polo lση. ¹³ I kά mayana-ι na pόcό ι kra tσγσ. Pε taγa pσlv, pa taηa-ι kέ si ι tησι kσtaγa ke nσγσ kupaηka. Uena pόcό mpa pa yaawa tσ pά tσγσ. I polo tσkpu, ι kά mayana-ι na pόcό ι tεε.

Sayuli na Samiyελι pa suluyu

¹⁴ Uena Sayuli pά tεε. Pa σσv ιcate taa, ιε Samiyελι luwayale si ι kraaki tσkσtεle ke tontonle tσ, na pά sulina-ι.

¹⁵ Kuyaku ηku kv yakaya na pε fen na Sayuli takι tσ, Tacaα ka cεpa Samiyελι ke sεkpaluyσ si: ¹⁶ Cele waatv ιneye maa yele na Pεncameε tv nσγσlv ι kσσ, na η kra-ι ma yεlaa Iσeyeli nyόma wulav na η pηli-ι nim, na ι waasi-weye Filiisi nyόma niη taa. Mpi tσ, ma nu pa kapusi, ιena mά nyonna pa tσ. ¹⁷ Pε kσma na Samiyελι loosi Sayuli ke kraakraa, ιena Tacaα heeli-ι si: Wei ιni ι tσm maa heela-η si ι kά tσγσ ma yεlaa tσ kέ kawulaya tσγσle.

¹⁸ Mpyόγσ Sayuli kpσtεna Samiyελι ke nσnσγσ na ι tσmι-ι si: Hai, la suulu na η hυli-m nalv tσyaya. ¹⁹ Mpyoyε Samiyελι si: Mayale nalv. Tεε-m nσγσ na tε kra tσkσtεle ke tontonle tσ, na mά na-me tε tσγσ. Kv fema, ιε ma cσ-η nyά kupaσstvtnaa, ιena ι kpe. ²⁰ Saηa kuyeeη tooso kσlv nyά kraηasi lepa tσ. Taa nσγσsi si tσm, pa hii-si. Ama sσsσontv ntέ si nyά na nyά caa tσyaya ke Iσeyeli nyόma tεna tεeloyi.

²¹ Ntεna Sayuli cσ si: Ma kpekεle kena sεkpete ke Iσeyeli taa. Pόcό ma lσlvγσ nyόma ta niina ιsεle ke Pεncameε kpekεle taa. Uε pepe tσ kέ n heeliyi-m mpv?

²² Mpυyυle Samiyεeli kpaγa Sayuli na ι tεmle tu na ι souna-wεye kutuluγu taa, na ι su-wεye tεcayale kypante ke tεγola heku taa. Pele paa we ιsu yola hiu na naanυwa ke mpυ. ²³ Uena Samiyεeli tε mutυ saalυ si: Kεna cεka ηka maa heela-η si η suna ka mpaa tε. ²⁴ Mpυyυle mutυ saalυ lεsa yule tεcu na ι tu Sayuli. Ntena Samiyεeli tε si: Tεγo-ti, nyaga pa suwa saa wei ma yaa samaa tε.

Uena pά kpentι na pά tεγo kuyaku ηku. ²⁵ Pa lu tεkεtεle ke tontontle tε na pά tii ιcate taa, uena pά lά faaci ke kutuluγu pata tε.

Samiyεeli kpa Sayuli ke Iseyeli wulav

²⁶ Ku fema, uena Samiyεeli kuli tananη tεε kέ saa wei haya yuyi ka tu tε, na ι yaa Sayuli si: Kuli na mά lεsi-η mpaaυ.

Uena pά tό mpaaυ ke pa naale. ²⁷ Pa lukaya ιcate, uena ι tεmi-ι si: Heeli nyά tεmle tu si ι tεε-tuyυ nεγo.

Tεmle tu tεewa, uena Samiyεeli tε Sayuli si: Pεnentaa sεη na mά heeli-η Tacaα tεm uε.

10

¹ Mpυyυle Samiyεeli lεsa nim na kpalipiya, na ι pεli Sayuli nyuyυ taa, na ι wayali-ι na ι tε si: Tacaα lεsana-η si η la Iseyeli nyεma wulav. ² N yekuγu-m saηa ιsεntε tε, n kά mayana apalaa naale ke Laseeli pεlaav kin ke Pεncameε nyεma tonη tε ke Selεsa. Paa heeli-η si pa nawa kpaηasi nsi n pεekaya tε. Halι nyά caa yela kpaηasi tεm na ι nεγεsi mε tεm na ι tεη si: Isεnaga maa la ma pεyalυ tεm? ³ U luki tεna na ι tala Tapεε tuyυ sεsευ tεε, uena ι sulina apalaa tooso na pά puki kεtaya lapυ ke Petεeli. Lεlυ tεka pinasi tooso, na lεlυ ke potopoto kakalasi tooso, na lεlυ nάά tεka sulεm huluyυ. ⁴ Paa pεεsi nyά alaafεya tε, na

pá ha-η potopotona naale, na í mu pa nin taa. ⁵ N luki tēna na n tala Iso pulaya, ke timpi Filiisi nyéma yoolaa tāsikile wēe tō, isu n sūkɪ ɪcātē tō, n ká sulina Iso kuyəɔtutv teləsəlaa kpekəle na pá luna təkətəle ke tontonje tō, na pá makɪ cəməŋ na akilima na pá hvləyɪ həsi na pá paaki na pá saŋ Iso. ⁶ Taca Feesuyu ka tii nyá tō, na nyá na-wē í kpentɪ na í paa na í sa Iso, na pá layasi-η na í wēe isu yolv kufalb. ⁷ Ye yaasinaa pane pa tēe nyá tō, ɪle í la nti tē wē lapv tō. Mpi tō, Taca wē nyá waali ké. ⁸ Pəle pə waali, ɪlena í tēe-m nəɔɔ na í polo Kilikaa na má səŋ nyá waali na má lá kətasi nsi kəkə nyaya si tēna tō na ciikuɔ nyəŋka. ɪlena í taŋ kuyeeŋ naatosompəɔlaya na má kəə na má huli-η nti n ká la tō.

⁹ Too isu Sayuli hav siyile si ɪ tēeki tō, Iso Feesuyu layasa-ɪ kele, na í ná pə tənaya kuyaku ŋkɪ, isu Samiyeehi ka keesuyv-ɪ tō. ¹⁰ Pa tala Kipeya, ɪle Iso kuyəɔtutv teləsəlaa caŋa lu ɪ səŋuyv nté, na Iso Feesuyu tii í tō na í svv paale ke pa hekv tēna na í saŋ Iso. ¹¹ Yəlaa mpa paa nyéma-ɪ hatoo ləŋ tō, pa ná í na Iso kuyəɔtutv teləsəlaa pa laki mpv, ɪlena pá pəəsəyɪ təmaɔa yəlaa taa si: Pepe maɔana Kisi pəyalv Sayuli ye? ɪlé í paaki na í saŋ Iso tətəɔ? ¹² Mpuɔle Kipeya tv nəɔlv nəɔ təkpaɪ si: Na aweyele pa caa? ɪlena pá pəsi yəlaa ke ɪtuule si: Sayuli na Iso kuyəɔtutv teləsəlaa pa paakəna na pá saŋ Iso?

¹³ Sayuli tema paale na Iso sam ke mpv, ɪlena í kpa təkətəle ke tontonje tō. ¹⁴ M'púyú ɪ caa səkpelu nəɔlv ɪ pəəsə ɪ na təmle tv si: Leye í ka polaa ye? ¹⁵ Kelena í cə si: Tə pola kraŋasi pəkuyv tə ta keesi-sɪ, ɪlena tó polo Samiyeehi kiŋ. Ntēna ɪlé si: Keesi-m nti Samiyeehi heela-η tō. ¹⁶ Mpuɔle si: ɪ heela-tuyv

təfoo sɩ pa nawa kraŋasi.

Ama ɩ ta heeli ɩ caa səkpelu ke nti Samiyeeɩ ka heela-ɩ sɩ ɩ ká tɔɔ kawulaya tɔ.

Tete kra Sayuli sɩ í tɔɔ kawulaya

¹⁷ Ḿpúyú Samiyeeɩ kota Iseyeli nyɔma ke Iso tɔyaya taa ké Misipa. ¹⁸ Na í heeli-we sɩ Iseyeli Iso Tacaa yɔɔtaɔ sɩ: Má ləsəna Iseyeli nyɔma meye Icipiti, na má ya-meye pa na piitimnaa mpa pa ηmakəla-me tɔ, pa niŋ taa. ¹⁹ Na saŋa mə ləki mə Iso ma wei, ma yapa-meye mə cɔɔseɛnaa na mə wahalanaa taa tɔ. Haləna í təŋi-m sɩ má kra-meye wulav. Tɔv, pəneɛte í lu Tacaa isentaa isu mə kpeka na mə lɔlɔŋ weɛ tɔ.

²⁰ Mpuɔule Samiyeeɩ yaa Iseyeli kpeka tənaya kulom kulom. Ilena pə kra Pɛncamɛɛ nyənte.

²¹ Ntɛna í yaa Pɛncamɛɛ kpekəle ke lɔlɔyɔ lɔlɔyɔ, na pə kra Matili nyəŋku. Pə waali ké ɩ yaa yulɔ yulɔ, na pə kra Kisi pəyɔlɔ Sayuli, na pá pɛeki-ɩ pa ta na-ɩ.

²² Ḿpúyú pa tasa Tacaa ke pɔɔsɔyɔ sɩ: Na puntu inɩ ɩ kɔma cəne? Ilena Tacaa sɩ: Inɩ ɩ ηmeləna nteye wontu huɔule waali.

²³ Ḿpúyú yəlaa kraɔa sewa na pá polo pá kpeɛ Sayuli tənə. Pa tana-ɩ samaa taa tɔ, ɩ tɛɛ pa tənaya nyɔyɔ ké.

²⁴ Mpuɔule Samiyeeɩ heela yəlaa tənə sɩ: ɩ naaaki wei inɩ Tacaa ləsaa tɔɔlɔ. ɩ na nəɔlɔ pa ta nəɔsɩ ta taa cəne.

Ilena yəlaa tənə wiliti sɩ: Mə na tetv. ²⁵ Ḿpúyú Samiyeeɩ keesa samaa ke pa na wulav pa tənə, haləna í ηmaa-təyi takəlaya taa, na í su-təyi Iso atakaa kiŋ. Pə waali, ilena í yasi yəlaa na paa awe kpe ɩ tɛ.

²⁶ Ḿpúyú Iso tv yoolaa kpelikpeka nyɔma narəli pa taa, na pá weɛ Sayuli waali na í kpe ɩ tɛ Kipeya tɔtɔ.

27 Paa na mpw tetelataa ka wee na pá tɔŋ si: Isənaɣa inɛ ílé ɪ ká la na í waasi-tv? Na pá footiyi-ɪ. Pécó pa ta ha-ɪ kucəəv nakvli. Ama Sayuli ná tá kpaɣa-ti na í yaa si pulv.

11

Sayuli yoona Amoni nyáma na í kəli-we

¹ Ḿpúyú waatu nəɣəlv Amoni wulav Nahasi na ɪ yoolaa, pa polaa na pá siki Yapeesi ke Kalaati. Mpuvule Yapeesi nyáma təna təma-ɪ si: Tá na-ŋ t́ pɛeli nəɣə na t́ lakɪ-ŋ təmlɛ. ² Tənaɣale Nahasi təma si: Ye í tisaa na má wəɣəsi mə təna mə ntəɣəŋ ɪse na ṕ tv Iseyeli tənaya fɛɛɛ, ɪɛ má na-me tə pɛeli nəɣə.

³ Kɛlena Yapeesi nyuvu nyáma tɔ si: Ha-tuyv kuyɛɛŋ naatosompəɣəlaya na t́ tili Iseyeli tetv təna taa. Ye nəɣəlv fɛɪ si í waasi-tv, ɪɛ tə ha-ŋ tá ti.

⁴ Ḿpúyú tillaa pola Sayuli tɛɣɛ Kipeya na pá heeli-təyi yəlaa. ɪlena pá tvli nəəsi na pá wii təkpuo. ⁵ ɪɛ Sayuli luna taale nté na í we ɪ naaŋ waali, na í pəəsi si: Pepe lapa na yəlaa wiiki mpw? ɪlena pá kɛɛsi-ɪ nti Yapeesi tillaa yəɣətaa tɔ. ⁶ ɪ nuwa mpw, ɪlena Isə Feesuyv tii ɪ tɔə na ɪ pááná huu səsəm. ⁷ Tənaya ɪ kpa naaŋ naale na í seti-ɪ tilima, na ɪ tilina Iseyeli tetv təna taa si: Ye pə cəpa wei na í tá təŋ Sayuli na Samiyeeli pa waali ke yoo taa, ḿpúyú paa lana pɔntv naaŋ.

ɪlena Tacaə səɣəntv kpa yəlaa, na pa təna pá tɛɛ yoo ke nəɣə kulvmaɣa, ɪsu yolv kulvɔm. ⁸ Ḿpúyú Sayuli kala ɪ yoolaa ke Peseke, na Iseyeli nyáma lu iyisi ŋmɔnvuyv na nuvwa (300000) na Yuta nyáma ke iyisi hiu na naavwa (30000). ⁹ Ḿpúyú ɪ tilaa si pá heeli Yapeesi nyáma si, cele ilim sikuyv ke paa na nyuvu. Tillaa heela təm ntəyi Yapeesi nyáma, ɪlena

pele pa lanja hee. ¹⁰ Na pá heeli Amoni nyóma si: Cele tu peti-mege tá ti na í lana-tuyu isəna pə ha-me tə.

¹¹ Mpyóyú Sayuli faya ı yoolaa ke təm toosoɔo tefemle, na pá watı Amoni nyóma təsikile ke waatu wei haya yuyi ka tı tə, na pá kv-wege mpyóyú haləna ilim sikuyı. Pə səə mpa mpa ilena pele pá ya yem yem. ¹² Pa təyə akaitı ke mpu, ilena yəlaa pəəsi Samiyeele si: Awe tənyaga si Sayuli kaa təyə tá təə ké kawulaya ye? ı ləsi yəlaa mpe na tə kv-we.

¹³ Ntəna Sayuli si pá taa kv nəyoluyı saŋa. Mpi tə, kvyakı kvneye Tacaa waasa Iseyeli nyóma.

¹⁴ Mpyóyú Samiyeele yaa-we si: ı kəə na tə polo Kilikaa na tə su kawulaya.

¹⁵ Iləna pa təna pá polo təna, na pá kra Sayuli ke wulav ke Iso atakaa kin, na pá la kətaya ŋka kəkə nyaga ka təna tə na ciikuyı kətaya. Iləna Sayuli na Iseyeli nyóma təna pa la acima səsəəna.

12

Samiyeele lapa Iseyeli nyóma ke faaci

¹ Mpyuyele Samiyeele təma Iseyeli nyóma si: Ma nuwa mə kusələmıtı na má kra-mege wulav.

² Pənentə ı naaki mə wulav wei ı ka teeki-mege nəyə təyole. Ma ilə ma kratəlaa, ma hulsə nyəəsi, ma pəyalaa lapa səsaa. Hatoo ma ıwaasətı ke ma lapa mə nyuyı tı haləna saŋa. ³ Má səŋna ntege cəne, ye ma wakələna nəyolı, yaa ma ləeka pıntı naı, yaa ı kraŋaga. ı yəyətı-təyı Tacaa na wulav wei ı ləsaa tə pa isəntaa cəne. Mə taa awege ma muyulaa, yaa mə taa awege ma ŋmakəlaa? Awe celəna-m kvhav na má takı ı waalı? Pıntı ı yəyətı na má feli-ı.

⁴ Uena yelaa cə Samiyeeli si: Aai, n ta muɣuli-tu, n ta ηmakəli-tu. Pécó n ta mu nəɣəlv kuhav na í taku i waali.

⁵ Uena Samiyeeli tasa si: Tacaa na wei i ləsaas i kpaaməye wulav təɣəle tá aseeta nyóma ke saɲa, si ma ta təɣə mə taa nəɣəlv pulv cəcəka. Uena pá cə-i si: Ee, mpeɣele ta aseeta nyóma. ⁶ Uena Samiyeeli si: Tacaa wei i yelaa na Moisi na Aləɲ pá ləsi mə caanaa ke Icipiti taa təɣəle aseeta tu. ⁷ Təv, pənente í kəə na má keesi-məye kəpantənaa mpa i lapa mə caanaa tə, na má taɣan i mə təm. ⁸ Yakərv na i nyóma pa pola Icipiti tə, pə waali ké təna nyóma ηmakəla-wε. Uena mə caanaa mpe pá wiina Tacaa si í waasi-wε. Ntəna ílé i ləsi Moisi na Aləɲ na í tili-wε na pá ya-wεye Icipiti taa, na pá kəna-wεye tetv tənε tə taa cəne. ⁹ Pəle pə waali ké mə caanaa mpe pa səə Tacaa təə, na ílé i tu-wεye Filiisi nyóma na Hasəə yoolaa wulav Sisela, na Mowarv wulav pa niɲ taa na pá yoonawε. ¹⁰ Ḿpóɣó pa wiina Tacaa tətə si: Tə wakələna-η. Mpi tə, t́ lə-η na t́ laaki Paalənaa na Asətətənaa. Yatəɣv ta kolontunaa niɲ taa, na t́ la-η təmlε. ¹¹ Uena Tacaa ləsi Ketiyəɲ na Petəɲ na Yefete, na maɣa waali waali, na t́ ya-məye mə kolontunaa niɲ taa na í caya təpamm na heesvɣv. ¹² Waatv wei Amoni wulav Nahasi yookayana-mε təɣə í təma-m si má kpa-məye wulav. Pəyele Tacaa mə ləə kele mə wulav ke waatv un. ¹³ Ii naaki mə wulav wei í preekaa na í ləsi təɣəle Tacaa kpa-mε. ¹⁴ Ye í nyaɲna Tacaa na í laki-i təmlε na í nukəna-i, na í ta kpeesəna nti i tu-mε tə, na mə na mə wulav í təɲəɣi-i mə laɲa ká heε. ¹⁵ Ama ye u nukəna-i na í kpeesə i təm i ká tu-məye niɲ isu i ká təɣv mə caanaa tə. ¹⁶ Təv, pənente í səɲ mpv, na í ná

piti tæmle nte Tacaa ká la mə hekv taa tə. ¹⁷ Pə taya lujle taa ké tə we isəntə? Mpu tə, maa sələmi Tacaa na í yele na tev holi na kv nu. Waatv inəyi í ká nyi si timpi i sələma wulav tə, mə təm səpəna Tacaa ké.

¹⁸ Tənaɣale Samiyeełı sələma Tacaa na tev holi na kv nu kuyaku ŋkv kv maɣamaɣa. Ilena Tacaa na Samiyeełı pa təm la samaa ke səɣontv. ¹⁹ Mpuɣule samaa təma-i si: Sələmi nyá Iso Tacaa ke ta təə na pə taa kəə na tə si. Mpi tə, tə nawa si tə səəsa tasəkəle ke ta isayətv təə ké timpi tə sələma wulav tə. ²⁰ Ntəna Samiyeełı si: I taa nyá, pa na í lapa isayətv nti tə, pə taa ci-me si í kisiyi Tacaa ké. I lapi-i tæmle na mə lotu təna. ²¹ I taa təŋ tuŋ. Mpi tə, ílé i kaa pəsi na í waasi-me yaa í tu səna-me. Pə taya pulv, i feina i ti. ²² Tacaa ná kaa lə-me. Mpi tə, i hətə ke səsəle ké, i tv i taa ké si i pəsəyi-meɣe i yəlaa. ²³ Ye ma yela mə təə ke sələmvu mpusi í təŋi-m. Maa sɣes-i-meɣe mpi pə we teu na pə siyisaa tə na í la. ²⁴ I nyaŋna Tacaa, na í lapi-i tæmle ke teu na lotu kəlvmtv. Mə maɣamaɣa í nawa toma wena i hələyi mə hekv tə. ²⁵ Ama ye í təkə mə isayətv, mə na mə wulav í ká si.

13

Sayuli yoona Filiisi nyəma na i liyituɣu

¹ Waatv wei Sayuli təɣə kawulaya tə i pusi ka we... Pəyele i ka təma kawulaya təɣəv ke pusi naaleɣe Iseyeli taa.^a təm. Ama Piipilinaa ləlaa ná towa si Sayuli pusi ka we nule. ² Mpuɣú Sayuli ləsa yoolaa iyisi toosoɣo (3000) Iseyeli taa. Ilena í su i kiŋ ke pa taa yəlaa iyisi naaleɣe (2000) Mikiması na Petəeli

^a **13:1** pusi: Hepəla taa lə, lonte təne tə taa pa ta yəɣəti pusi

puvu taa. Uena í cela yølaa iyaga (1000) ke i pøyalv Sonatan ke Kipeya ke Pencamee taa. Pø kaasa mpa uena í yasi pele na paa wei í mæli i te.

³ Mprøgý Sonatan yøka Filiisi yoolaa tæsikile ke Kipeya, uena pele pá nu. Ntena Sayuli tili na pá huli tutuun ke Iseyeli tæna taa si Hepøla nyøma í lu youu. ⁴ Iseyeli nyøma tæna nuwa si Sayuli yøka Filiisi yoolaa tæsikile. Uena Filiisi nyøma taa kpaakæna-we. Uena yølaa lu youu na pá koti Sayuli kin ke Kilikaa. ⁵ Mprøgý Filiisi nyøma kotaa si pa yookina Iseyeli nyøma, na pa youu keekænaa ke iyisi hiu na naanowa (30000) na pa kraγanøη caγalaa ke iyisi naatoso (6000). Pa yoolaa ka we paγale ké isu lum næγø kanyøηa, pa fei kaluvv. Mprøgý pa polaa na pá puli Mikimasí ke Peti-Afeη ilim tælule tæ. ⁶ Mprøgý Iseyeli nyøma lanja wakølaa tæγøtæγø. Mpi tæ, pa kolontunaa tee-weγe paγale tøyamyam. Uena pa taa lelæa ηmeli kukramøη pøη taa, na lelæa ke lækænaa taa, na lelæa ke pulasi taa, na lelæa ke hætø taa. ⁷ Uena lelæa náá tesí Yaataní na pá polo Katí na Kalaati.

Waato ini tæ na Sayuli náá we Kilikaa, na yølaa mpa paa we i kin tæ pa seliyi. ⁸ Mprøgý Sayuli tanja wee ke naatosompøγølaya, isu Samiyeeeli ka heeluyu-i tæ. Paa na mpv Samiyeeeli ta kæø læη. Uena yølaa sov yav. ⁹ Tænayale Sayuli tæma si: I kæn-m kætaya ηka kækø nyaga ka tæna tæ na ciikuγu nyøηka wontu. Uena í la kætaya ηka kækø nyaga ka tæna tæ. ¹⁰ I kæma isu i teesøyi, ule Samiyeeeli tapayale. Na Sayuli polo i sæηvuv. ¹¹ Mpuvule Samiyeeeli pøosa-i si: Pepeγe n lapa ye?

Uena Sayuli cø si: Ma nawa si samaa tæηa yav. Pécó n ta kæø isu n ka suwa tæ. Pøyele Filiisi nyøma

νά sika Mikiması. ¹² Kelená má maγası ma taa sı, Filiisi nyóma ka tii ma tóo ké Kilikaa cəne, na má ta sələməta Tacaa. Pə tóo ké pə caala-m sı má la kətaya ηka kəkə nyaya ka təna tó. ¹³ Tənyaya Samiyeli tóma Sayuli sı: N lapa kumelentv ké. N ta tóki nti Tacaa nyá Isə sı-η tó. Təfə, Tacaa ka nyəmayaya sı nyá kawulaya ká wəe tam tóo ké lseyeli taa ké. ¹⁴ Ama pənente ka kaa tasa leeluyv. Tacaa ləsa ı luyv tēe nyəη na í kpa-ı wulav ke ı yəlaa tóo. Mpi tó, n ta tóki mpi ı ka tv-η tó.

¹⁵ Pə waalı ke Samiyeli kula Kilikaa, na í polo Kipeya ke Pencamēe tetv taa. Mpyúy Sayuli kala yəlaa mpa paa wē ı kin tó, na pá lu yəlaa nasətosə (600). ¹⁶ ı na ı pəyalv Sonatəη na pa cəlv yəlaa paa sika Kepa ke Pencamēe tetv taa ké. ılena Filiiisi nyóma náá siki Mikiması. ¹⁷ Mpyúy Filiisi yoolaa mpa pa wakələyi ləlaa wontu tó, pa lu tintika tooso. Mpyúy kancaalaya nyənte mələna Ofəla tóo ké Suwaalı tetv taa. ¹⁸ ılena naale nyənte náá mələna Pəti-Holəη tóo, na tooso nyənte náá kpaγa toηa mpaav ηku kv tiiki Sunsuməη tetekəle taa ke wolaya tetv tóo tó.

¹⁹ Waatv ıni tó, koolu fēi lseyeli nyóma tē. Mpi tó, Filiisi nyóma taa tisiyi sı Hepəla nyóma í lu layalēe na ηmantaası. ²⁰ Filiisi nyóma tēγe pa pukaya na pá kpaləyi akuy, na pa cikanaa, na pa lawa, na pa tetv kvcasəη ²¹ ke waatv wei wontunaa mpe pa ləη səki tó. Pa kpalaya ké na pá fəlyi liyitee nyəγəlvuyv kvlmuyv ke wontu səkpetu tóo, na nyəγələη naaleγe səsəəntv tóo. ²² Kuyakv ηku yooi tiywa tó, Sayuli na ı pəyalv Sonatəη pa tike paa wenna yooi wontu. Pə kaasa yəlaa mpa paa wē pa kin tó, pēle pa taa nəγəlv

feina ηmantaaya yaa layate.

²³ Μρύγυ Filiisi yoolaa polaa si pa tanəyi Mikiması mpaav.

14

Sonatan luv ke Filiisi yoolaa kpekale taw

¹ Μρύγυ kuyaku nakuli Sonatan tawa ifepu wei i takəyi i youu wontu taw si: Kaw na taw tesı Filiisi yoolaa taw sikile nte taw wenna too canə taw taw.

Ama Sonatan ta yeke na i caa nu-ti. ² Na Sayuli naa caya Kipeya tawa taw ke taw nakuli ku tee ke Mikaw. Na yoolaa mpa paa we i kin taw, pa tala isu yalaa nasətosə (600) ke mpu. ³ Ahitupi pəyalu Ahiya ka kena katulu ke waatu i. Na i suu katəlaa toko wei pa pəwəyəna Taca ke tam taw. Taca katulu Ilii wei i ka we Silo taw i pəyalu keke Penhası, na ilə i ləwana Ikaroti. Ikaroti neu nte Ahitupi. Ie yalaa ta nyi si Sonatan pola tiili.

⁴⁻⁵ Mpaav ηku Sonatan tawaya si i puki Filiisi nyəma yoolaa taw sikile taw, ku we kukpaməw naale hekə ke. Ləwku nəwə keesəna ilim ntawəw taw ke Mikiması isentaa. Pa yaaku-ku si Posee. Ləwku nəwə naa keesəna ilim mpətəw taw ke Kəpa isentaa, na pa yaaku kulə si Sene. ⁶ Μρύγυ Sonatan tawa i youu wontu takulu si: Kaw na taw tesı Filiisi nyəma ma ta nyi isənaa mpe pa taw sikile. Ntanyı Taca ka yona ta nəwə. Mpi taw, pə fei Taca ke kate si i yona samaa tuutuuma nəwə, yaa yalaa pəcə nəwə. ⁷ Keləna Sonatan youu wontu takulu taw si: La isəna pə maya-η taw. Polo taw polo, ma we nyā waali ke. ⁸ Mpuwle si: Taw, taw pukuyuna pa taw isəntə taw paa na-tu. ⁹ Ie ye pa tawa si: I caya tawa na taw kaw. Ie taw səw ta tawəwle takpi.

10 Ama ye pa tōma-tv si: I tō na í kōō. Ue tǎá kpa pa tōō. Mpi tu nyēna si Tacaa tv-weye tǎ niñ taa tōyōle.

11 Uēna pá yele na Filiisi nyóma na-we na pá tō si: I nyēni, Hepēla nyóma luna nteye púyó ḡku kv taa paa ḡmēlaa tō. 12 Mpyūle pa tasaa si: I kōō cāne na tō la-me na í tōyō na í ḡaya.

Ntēna Sonatan tō i yōou wontu tōkōlv si: Tō ḡ ma waali. Mpi tō, Tacaa tv-weye Iseyeli nyóma niñ taa ké.

13 Uēna pá tō pa niñ tōō na pá kpa. Mpyóyó Sonatan na kpiita-we na í pētāyi. Uēna yōou wontu tōkōlv náá tēsēyi na í tōḡyi. 14 Yēlaa hiu ke Sonatan pa kvwa pa kancaalaya yōou ḡku kv taa ké pāle nyūyū taa tēnaya kelikiya kōlvmayā taa. 15 Mpyóyó sōyōntv kpa Filiisi nyóma mpa paa we tawa taa tō. Uēna tēsikile taa yoolaa na mpa pa wakēlāyi lēlaa wontu tō, pá svv seluyū. Mpyóyó tētō selaa, na kaniñā kpa yēlaa.

16 Mpyóyó Sayuli feñlaa mpa paa we Kipeya ke Pēncamēe tētō taa tō, pa na acufu tiiwa Filiisi nyóma taa, na pá seeki yem yem. 17 Tēnaya Sayuli tōma i yoolaa mpa paa we i kin tō si: I kala yēlaa na tō ná si awe feina tǎ taa.

Pa kala yēlaa uēna pá mayana si Sonatan na i yōou wontu tōkōlv pa feina. 18 Ntēna Sayuli tō kōtvlv Ahiya si: Heeli na pá kōna Iō atakaa.

(Mpi tō, ílé i ka we kvyakv ḡkvūy Iseyeli nyóma kin ké).

19 Sayuli tōñna yōyōtvūy ke mpv tō na acufu kōkōtē tōñna sōōsvyū ké. Uēna í tō kōtvlv si: Sō ḡ na pēcō.

20 Mpyóyó Sayuli na yoolaa pa kpeyelaa na pá polo tōyōole. Uēna pá mayana acufu tiiwa Filiisi nyóma taa, na pá loñ tōmayā layālee. 21 Tēnaya Hepēla

nyéma mpa paa we Filiisi yoolaa taa na pa səhna-we tɔ, pa sewa na pá məli Sayuli na Sonatanj pa kinj.

²² Ḿpúyú Iseyeli nyéma mpa pa ηmela Ifəlayim puɣu taa tɔ, pɛle pa nuwa Filiisi nyéma sewa tɔm. Ulena pa tu pa waali ké təyoole taa. ²³ Isəna Tacaɔ yelaa na Iseyeli nyéma la akanaa ke kuyaku ηku təɣɔle.

Iseyeli yoolaa waasəyi Sonatanj

Ayuli pa yoowa ḿpúyú haləna Pɛti-Afɛη waali.

²⁴ Ḿpúyú nyəɣɔsi pu Iseyeli nyéma ke kuyaku ηku. Mpi tɔ, Sayuli ka yəɣɔtaa ké na í tuu si: Ye wei i təɣɔ pulv ke saŋa, na ma ta lɛtəta ma kolontunaa, mpusi ká təη pɔntv. Pə tɔɔ ké pa taa nəɣɔlv ta təη pulvɣv ilim na pə tɛm. ²⁵ Ḿpúyú yəlaa təna tala hətɔɣv ηku ku taa tuη nim we atɛɣe yem tɔ. ²⁶ Tuη ka tuwa setasi ke hətɔɣv ηku ku taa ké na nim kpeη. Ama nəɣɔlv ta kraasəna i nəɣɔ kinj. Mpi tɔ, yəlaa seekaɣa nəɣɔ ηka pa siwa tɔ. ²⁷ Ama Sonatanj ná táa nyi si i caa kisina yəlaa, na tuunav si nəɣɔlv í taa təη pulv. Ḿpúyú i lii i kprátúyú ke tuη nim taa na í niisi na pə cɛ isɛntɔɔ. ²⁸ Ḿpuɣule samaa taa nəɣɔlv tɔma-i si: Hei, nyá caa yəɣɔtaa na í tuu si: Ye pə cəpa wei na í təɣɔ saŋa mpusi we i tɔɔ ké. Pəcɔ nyəɣɔsi tu nu tá tənaya.

²⁹ Sonatanj nuwa mpu, ulena í cɔ si: Ma caa wakəla yəlaa ké. I nyəni ma təηɔɣv tuη na pə cɛ ma isɛntɔɔ təkɛlekele tɔ. ³⁰ Ye isi saŋa yəlaa ka təɣɔ mpi pa lɛka pa kolontunaa niη taa tɔ, pa táa ku Filiisi nyéma na pə kəli isəntɔ?

³¹ Ḿpúyú pa ku-weɣe kuyaku ηkuɣv pə kraɣav Mikimasɔ na pə polo Ayaləη tɔ. Na nyəɣɔsi pu Iseyeli nyéma ke səsəm. ³² Ulena pá tii kolontunaa təla tɔɔ, na pá lentɔ-ye na pá səη a caləm tɔɔ na pá təɣɔ a

nantu. ³³ Μρύγύ πα ταγasa-τəγι Sayuli si: N nawa yəlaa wakələna Tacaα τə. Pa τəγə nantu na tə caləm. Ntəna í τə si: I lapa kətakεεsətυ kέ. Mpu τə, í pilimi puw na ma τəə cəne. ³⁴ Μρύγύ ι tasaa si pá cəə pa heeli samaa si: Paa wei í kəna ι nav yaa ι heu na í kú cəne na í τəγə. Təfə ι taa τəγə nantu na tə caləm ke mpυ na í wakələna Tacaα.

Μρύγύ paa wei ι lapa μρύγύ ahoο anι. ³⁵ Uena Sayuli ηma Tacaα ke ι kancaalaya kətaya təlate.

³⁶ Mpuγυλε ι təma yəlaa si: Tə polo Filiisi nyəma waali na ahoο na tə kú pa təna na tə kuu pa wontu haləna pə nyaali. Tə taa səə paa kolum. Uena pele pa cə si: La isəna pə maya-η τə.

Ntəna kətulυ si: Tə sələmι Isə kέ cəne na pəcó.

³⁷ Μρύγύ Sayuli pəəsa Isə si: Ye τə təηa Filiisi nyəma waali n ká tυ-weye tά niη taa?

Amα Tacaα ta cə waatυ inι. ³⁸ Uena Sayuli τə nyuγυ nyəma si: Mə təna í koti cəne na tə pεeki na tə ná wei ι lapa isayatu tənεye saηa τə. ³⁹ Ma tuuna Tacaα wei ι waasəγι Isεyeli nyəma τə si, paa ma pəyalυ wakələna. Isu ι səpa.

Amα nəγəlv ta cə-ι si pulv. ⁴⁰ Uena í τə samaa si: Mə təna í mələna həγəlvυυ kυne na pə kaasi má na Sonataη na cəne τəə. Uena pele pa cə si: La mpi pə maya-η τə.

⁴¹ Μρύγύ Sayuli sələma Tacaα si: Isεyeli Isə, hulituyυ tampana.

Uena pá τə tete na pə kpa í na ι pəyalυ. ⁴² Mpuγυλε si: I τə má na ma pəyalυ tά τəə kέ tete.

Uena pə kpa ι pəyalυ. ⁴³ Ntəna Sayuli si: Heeli-m mpi n lapa τə.

Ntɛna Sonataŋ cɔ si: Ma tɛŋa tuŋ nim ke pɛcɔ. Mayalɔ, ma sɔɔlv puwa si má si. ⁴⁴ Kɛlɛna Sayuli tɔ si: Sonataŋ, ye n ta si Tacaá í lana-m ísɛna ɪ sɔɔlaa tɔ.

⁴⁵ Ntɛna samaa tɔ Sayuli si: Pepee, Sonataŋ ká si yaa? Aai yoo, mpusi ɪ polo pooluŋ. Pə fɛi si ɪ nyuɣu taa nyɔɔlaya kulɔmɔya maɣamɔya í le. Mpi tɔ, ɪ nɔɣɔ ke Tacaá waasɛna Iseyeli nyóma ke saŋa.

Isɛna samaa yapa Sonataŋ na í tá si tɔɣɔle. ⁴⁶ Ilɛna Sayuli yele Filiisi nyóma ke tɔɣɔnuɣu, na pɛle pá mɛli pa tɛ.

Sayuli kɔlvɔv na ɪ tɔɣam nyóma pə tɔm

⁴⁷ Sayuli tɔɣɔ kawulɔya ke Iseyeli taa. Ilɛna í yooɔna ɪ kolontunaa tɛnɔya hɔɣɔlɛŋ tɛna taa. Paa Mowapu nyóma, paa Amoni nyóma, paa Itɔm nyóma, na Sopa awulaa, na Filiisi nyóma. Paa timpixi ɪ talaa te, un ɪ tɔkɛna akaitv. ⁴⁸ I hula toŋ na í yooɔna Amaleke nyóma. I fita Iseyeli nyóma ke mpa pa wakɔlaya-wɛ tɔ pa niŋ taa.

⁴⁹ Sayuli pɔyalaa nté Sonataŋ na Isefi na Malɛkisuwa. I pɛelaa wɛ naale, kancalɔya nyɔŋ nté Melari na sɛkpɛlu si Mikaali. ⁵⁰ I alv nté Ahimaasi pɛelɔ Ahinowam. I yoolaa sɔsɔ nté ɪ caa sɛkpɛlu Nɛɛ pɔyalv Apɛnɛɛ. ⁵¹ Sayuli caa Kisi na Nɛɛ caa Apɛnɛɛ pɛle pa caa kɛle Apɔyeli.

⁵² Sayuli yooɔna Filiisi nyóma ke mɔpúɣú na toŋ na toŋ, halɛna ɪ sɛm. Ye ɪ loosa yulv toŋ tv yaa kpelikpeka tv, ɪ tɔɣv-ɪ ɪ yoolaa taa kɛ.

15

Isɔ lɔv kɛ Sayuli

¹ Μρύγύ Samiyeele tōma Sayuli si: Μαγα Tacaa tilaa, na má kra-η Iseyeli nyóma wulau na má pēli-η nim. Mpu tō, ke ηkraηη na η nu. ² Tacaa Toma tēna tu yōgōtaa si inu i ká leeti Amaleke nyóma ke pa caanaa isayatu. Mpi tō, paa tēka Iseyeli nyóma ke mpaau ke waatu wei pēle pa luna Icipiti tōgō. ³ Pē tō tō, polo na η kú Amaleke nyóma na η kpiisi pa nyām tēna. Taa sō pa pulupu cēcēka. Paa apalaa, paa alaa, paa piya, na ahulōmnaa na tōla tēna.

⁴ Mpuyle Sayuli kota i yēlaa na í kala-weye Telayim. Uēna Iseyeli yoolaa nōhēe tōntaa lu yēlaa iyisi ηmōnyu (20000) na Yuta nyóma ke iyisi naanōwa (10000). ⁵ Uēna pá polo Amaleke nyóma icate na pá papi-weye tetekēle taa. ⁶ Μρύγύ pa tilaa na pá heeli Keni nyóma si pá lu Amaleke nyóma te. Pē taa kōō na pá ku na pá kreηna-we. Mpi tō, pa caanaa nyūyu ka tena Iseyeli nyóma ke waatu wei pēle pa luna Icipiti tōgō. Uēna Keni nyóma lu. ⁷ Μρύγύ Sayuli yōona Amaleke nyóma ke pē kraγau Hafila tō, na pé polo Suuu ke Icipiti ilim tēlule tōō. ⁸ Uēna í kra pa wulau Akaki na i ise na í ku yēlaa tēna tēcayacaya. ⁹ Μρύγύ Sayuli na i yoolaa pa yēla wulau na i ise, na tōla kypampaana, na wontu kypantōnaa. Ama mpi pē taa fēi teu na tōla acamisi tike ke pa kuwa.

¹⁰ Μρύγύ Tacaa heela Samiyeele si: ¹¹ Ma lanje wakēlēna Sayuli kawulaya krau kē. Mpi tō, i lō-m na í kisi ma tōm ke tōkyu.

Kēlena Samiyeele lanje wakēli tētōgōtōgō, na í wiina Tacaa ke ahoo tēna.

¹² Teu fema tanaη, uēna Samiyeele kuē si i puki Sayuli ke sēnyūyu. Ntēna pá heeli-i si: Sayuli pola

Kameeli na í ηma akele nəγəlv si pé təəsəyi-ι ι akaitv təə. Pə waali, ilena í tēena Kilikaa. ¹³ Samiyeeli təηa ι waali ké təna, ilena Sayuli sēē-ι si: Tacaa í kooli-η kupaŋtv. Na í tasa si: Ma lapa teitei ké isu Isə ka yəγətuyv tə. ¹⁴ Mpuγule Samiyeeli pəəsə-ι si: Na naaη na heeη wula nna ma nukι isəntə tə, leye ale a lunaa? ¹⁵ Ntēna Sayuli si: Yəlaa təəsəna Amaleke nyəma təla kupaŋa taa si pa laki nyá Isə Tacaa ke kuvəəv. Pə kaasa mpi tə, tə kpiisa pəle pə təna. ¹⁶ Mpuγú Samiyeeli təma si: Su, na ma heeli-η nti Tacaa heela-m ahoə ane tə. Ilēna Sayuli si: Yəγəti.

¹⁷ Mpuγule Samiyeeli si: Paa na η ka nyənaγa nyá təyi pəyaya tə, Tacaa ləsa-η na í kra-η Iseyeli nyəma wulav na í pəli-η nim. ¹⁸ Tacaa təmna-η si, í polo na í yoonə Amaleke asayaa mpe, na í kpiisi-we. ¹⁹ Ue pepe təə ké η ta nuna ι nəγə, na í kraγa pa wontunaa təkēv na í pəsi isayav ke ι isentaa? ²⁰ Ntēna Sayuli cə si: Ma nuna ι nəγə ke teu ke, na má yoonə Amaleke nyəma isu ι ka yəγətaa tə. Ma kpiisa-we na má kəna pa wulav na í isē. ²¹ Ama yəlaa təəsəna pa təla taa ké kupaŋa si, pa laki Tacaa nyá Isə ké kətayə ke Kilikaa.

²² Ntēna Samiyeeli si: Tacaa ta səəli kətasi nsi kəkə nyaya si təna tə isu ι səəlvγv si yvlv í nuna-ι tə se. I təm nunav kəla-ι teu ke iwaəη kupaŋ kətasi lapv. ²³ Mpi tə, kpeənav ké Isə ké isayav ke teitei ké isu tutv. I nyənəyi kankantē ke teitei isu tuη laav. Timpi nyá lə Isə Təm tə, íle ι ka lə-η tətəγə na í laη kawulaya. ²⁴ Mpuγule Sayuli cəwa si: Tampana ma wakələna Isə. Mpi tə, ma wakəla nti ι tv-m tə. Pəcə ma ta nuna nyá təm. Ue yəlaa ke ma sewa na má nuna-we. ²⁵ Hai, pənentē ma wiina-η si í tayani ma isayav na í məli na má hənti Tacaa ke atē. ²⁶ Ntēna Samiyeeli si: Maa

mələxi. Mpi tə, ń lə Tacaa təm. Ulé ι lə nyaga, n ta ke lseyeli wulav tətə.

²⁷ Samiyεeli ha siyile si ι teeki, ulena Sayuli kpa ι capa ntompəle na tə ce. ²⁸ Kelena Samiyεeli si: Ańha, ńpύγύ Tacaa lapa nyá kawulaya ke sańa, na í ha wei ι kəla-ń teu tə. ²⁹ Tacaa keke lseyeli ton. I ta ke yulu si ι looliyi, yaa ι layasəyi. ³⁰ Ntena Sayuli tasa si: Ma wakəlaa yaa, ile hai, ma wiikina-ń si ń kusı ma nyuyu ke lseyeli nyóma na pa səsaa pa isentaa. Hai, məli na má hənti nyá Iso Tacaa ke ate.

³¹ Mpyule Samiyεeli məlaa na Sayuli hənti Tacaa ke ate.

³² Ulena Samiyεeli tə si: I kəna-m Amaleke nyóma wulav Akaki. Akaki təńna pote na lanhəlvmlə, na í mayasəyi ι taa si: Pəpətu fei lelen, səm səyəntu yawa.

³³ Mpyule Samiyεeli təma si:

Isu nyá layate pem alaa ke piya tə.

Mpy unı tətəyə nyá too ká lan pəyaya ke alaa taa.

Ulena Samiyεeli seti-ι təputuputu ke kətaya təlate isentaa ké Kilikaa.

³⁴ Mpyúy Samiyεeli məla ι teye Lama, na Sayuli náá kpe Kipeya. ³⁵ Samiyεeli na ι səm ι ta tasa məlvu si ι naaki Sayuli. Mpi tə, ι wiikaya ι təw ké timpi Tacaa lanle wakələna ι kawulaya kpaυ təyə.

16

Samiyεeli kpa Tafiti ke kawulaya na í pəli-ι nim

¹ Mpyúy Tacaa təma Samiyεeli si: N kaa yeke Sayuli təw ké wula ke mpy? Ma lə-ι ké. I ta ke lseyeli nyóma wulav tətə. Suuli nyá həlvu ke nim, na má tili-ń Petəlehəm tu Sese te. Ma nawa ι pəyalaa taa ké wei ma kpa wulav tə. ² Ntena Samiyεeli si: Isənayale

maa la na má polo mpv? Sayuli í nuwa ι κά kv-m. Kena Tacaa si: Kpehna nav ifate, ή talaa, ιε n tō si: Ma kōmaga si ma laki Tacaa ke kōtaga. ³ Yaa Sese ke kōtaga tōlate. Ie maa huli-η wei n ka kra wulan na ή pēli nim tō.

⁴ Μρύγύ Samiyeli tee Petēlehēm isu Tacaa ka keesvū tō. Icate sōsaa na-ι na sōvōntv kra-we. Ilena pá kraγα asewa na pá sēhι-ι na pá pōōsi-ι si: Alaafōya kēle n kōma? ⁵ Ilena í cō si: Ee alaafōya ké. Ma kōmaga si ma laki Tacaa ke kōtaga. I tagani mō ti na í kōō kōtaga tōlate.

Μρύγύ ι yaa Sese na ι pōyalaa si pá tagani pa ti na pá kōō kōtaga tōlate. ⁶ Apalv inι ι tōyaga nyéma svv kraκpaa, na Samiyeli na ι pōyalv Iiyari, ιlena í mayasi ι taa si: Isēntō wei Tacaa lōsaa tōyōlō cāne. ⁷ Kelena Tacaa tō Samiyeli si: Taa nyēni tōō, na tagalēh. Pē taga inōgi ma lōsaa, maa paasōyōna tōō isu yulv. Ama lotu taa ké ma nyēnōgi.

⁸ Μρύγύ Sese yaa Apinatari na í kōō. Ilena Samiyeli tō si: Pē taga inōgi Tacaa lōsaa.

⁹ Na Sese yaa Samma, ιlena Samiyeli tasa si: Tacaa ta lōsi inι tōtō.

¹⁰ Μρύγύ ι yaa ι pōyalaa naatosompōyōlaya inι ι tēna, na Samiyeli tō si: Tacaa ta lōsi pa taa nōyōlv.

¹¹ Ilena Samiyeli pōōsi Sese si: Nyá pōyalaa tēna nté? Μρύγύ si pē kaasa tēnvv, kvle kv pola ntiyile ké. Ntēna Samiyeli si: Tili ι waali. Mpi tō, tō kaa caali kōtaga tōyōnaga tōyōv na í ta kōnta.

¹² Ntēna pá tili ι waali. I isēntaa ka hetaa ké na pō luwa, na ι wēna alaafōya. Ntēna Tacaa tō Samiyeli si: Inōyāle, kvli na ή pēli-ι nim ιe. ¹³ Μρύγύ Samiyeli kraγα nim na hēlvv na í pēli-ι ι taalvnaa isēntaa.

Tənaɣa Tacaa Feesuɣu tii Tafiti təə kə pə kraɣav
kɔvaŋku tə na pə puki.

Uena Samiyeeli náá kɔli na í məli ı te Lama.

¹⁴ Mprúɣú Tacaa læsa ı Feesuɣu ke Sayuli taa, na
í tu-ı læmaɣasəle ısaɣale na tə cəəsəɣi-ı. ¹⁵ Ntəna ı
təmlə nyəma təmi-ı si: Nyəni, Tacaa tu nyá taa kə
ləmaɣasəle ısaɣale na tə cəəsəɣi-ŋ. ¹⁶ Mpu tə, wulav,
yele na tə pɛeki-ŋ yulv wei ı nyəma cəmuɣv mapv ke
teu tə. Ye læmaɣasəle ısaɣale í kɔla nyá təə, ıle ı ma-ŋ
cəmuɣv na pə heesi nyá laŋle. ¹⁷ Mpuɣule Sayuli si:
Pə we teu. Í pɛeki-m kɔpaŋ na í kəna.

¹⁸ Tənaɣale təmlə nyəma taa nəɣəlv təma si: Ma
nawa Petəlehəm tu Seseə pəɣalaa taa nəɣəlv, na í
nyəma cəmuɣv mapv ke teu. Pəcə ı kii ifepu kə na í
we kpelikpeka, na ı nyəma yoou təm. Pəyele ı nyəma
təm yəɣətəɣv kə. ı yəɣətəɣi yem yem, na ı ısentaa
luwa, na Tacaa we ı waalı.

¹⁹ Mpuɣule Sayuli tilaa na ı heeli Seseə si: Kəna-
m nyá pəɣəlv Tafiti wei ı tiikiyi heen tə. ²⁰ Ntəna
Seseə caa kraŋaɣa, na í svki-keɣe təɣənaɣa, na sɔlv
hulv, na pəfate na í tilina Tafiti si í pona Sayuli.
²¹ Tafiti talaa na í svv Sayuli təmlə taa, ılena ılé ı luɣv
lapı-ı na í kra-ı ı yoou wontu təkəlv. ²² Ntəna Sayuli
tılı na pá heeli Seseə si: Ma luɣv lapa nyá pəɣəlv ıni,
yelina-m-ı.

²³ Waatv wei læmaɣasəle ısaɣale í kəma Sayuli taa,
ıle Tafiti kraɣa cəmuɣv na í mapı-ı na pə ce ı təə na ı
laŋle hee.

17

Koliyatı na Tafiti pa təm

¹ Μρύγύ Filiisi yoolaa kotaa, na pá puli Soko ke Yuta tetu taa, na Aseka pa heku taa ké Ifesi-Tamim si, pa yookina Iseyeli nyéma. ² Na Iseyeli yoolaa na pa caa Sayuli, pá koti na pá puli Ila tetekæle taa si, pa yookina pa kolontunaa. ³ Puyv luyv ke Filiisi nyéma ka pulaa, na Iseyeli nyéma ke puyv leŋku luyv na tetekæle ke pa heku taa.

⁴ Μρύγύ Filiisi yoolaa taa yoolu nɔɔlv ɪ luwa na í sɔŋ heku taa. ɪ teyele Katɪ na pá yaaki-ɪ si Koliyatɪ. ɪ taɣalɔŋ we isu meetælɔnaa tooso ke mpv. ⁵ Nyɔɔlvuyv kuvɛemuyv yoou kahuka ke ɪ pama, na í suu kv toko. Toko inɪ ɪ yuŋ we isu kiloonaa nutoso ke mpv. ⁶ Pə kaasi na í suu-kuyv ɪ nɔɔheɛ tɔɔ, na í hɔɔla pə ŋmantaaya səkɔpɛlaya. ⁷ Na ɪ ŋmantaaya sɔsaya kɔátúyú yuŋ we isu sayata kɔatɔle. Na ŋmantaaya kakɔraŋa yuŋ isu kiloonaa naatosompɔɔlaya. Na ɪ kɔaluyv təkulv náá tɔŋ ɪ nɔɔɔ tɔɔ. ⁸ Mpuyvle ɪ sɔŋaa na í holiyina Iseyeli yoolaa tintika si: Pepe tɔɔ ké í luwa na í puli yooou? ɪ ta nyɪ taa si, maɣa Filiisi tv, na meye Sayuli yomaa? ɪ læsi apalv na má na-ɪ tɔ suli. ⁹ Ye í pəsaa na í kv-m, tɔ pəsi mə yomaa. Ama ye ma pəsaa-ɪ na má kv-ɪ, í ká la tá yomaa. ¹⁰ Na ɪ tasa si: Saŋa ke maa tvv Iseyeli nyéma. ɪ læsi yulv na má na-ɪ tɔ yoo.

¹¹ Sayuli na ɪ yoolaa pa nu mpv, ulena pá nyá na sɔɔntv anaam nɔɔlv í kpa-we.

¹²⁻¹⁴ Yuta Petələhem Ifəlayim kpekæle tv wei pa yaa si Seseɛ tɔ, ɪ kɔatɔla teu ke Sayuli waatv taa ké. ɪ ka wɛna pɔyalaa pələfɛɪ naanvwa na pa taa sɔsaa tooso. Iiyari na Apinatari na Samma paa tɔŋa Sayuli ke yooou. Pa yaakaya pa tɔnvuyv si Tafiiti. ¹⁵ ɪ lukaya Sayuli teye na í puki Petələhem na í tiikiyi ɪ caa heɛŋ.

¹⁶ Koliyatı səḡaya həkv taa ké tanan na taanaya ké, kuyeeḡ nule təcu na í holiyina İseyeli nyóma sı pá ləsi apalı na í na-ı pá yoo.

¹⁷ Ḿpúyú kuyaku nakuli Sese tóma Tafiiti sı: Mv pee kotonjee mayasəlaya kanə, na potopotonaa naanɔwa inə, na hí pona nyá taalɔnaa ke təyoole təcau. ¹⁸ Ye pə kaasa waakasənaa naanɔwa inə, ɔle n cəla yoolaa iyaga (1000) nyuyv tu. Na hí ná nyá taalɔnaa na pá cəla-ḡ pulv mpi maa lana naani sı pa wəna pa weesin tə. ¹⁹ Pa na İseyeli nyóma ləlaa na Sayuli pa wəna İla tetəkəle taa, sı pa yookina Filiisi nyóma.

²⁰ Ḿpúyú Tafiiti yelina ı heeḡ kaləkv ke taḡlv. İlena í kvli tanan kupaḡkv tee na í kraḡa ı səḡəla na í tee, ısu ı caa ka keesuyv-ı tə. İ tala təyoole, ɔle yoolaa luwayale sı pa puləḡı na pá yoo, na pa kiisi yoou kakiisasi.

²¹ Ḿpuyule Filiisi nyóma na İseyeli nyóma pa pulaa na pá nyənəḡı təma. ²² İlena Tafiiti nyótə mpi ı ka kənaa təḡə wontu feḡlu. İlena í kraḡa asewa na í svv yoolaa loosi taa na í see ı taalɔnaa. ²³ İ təḡna-wəḡe yəḡətənav ke mpv, ɔle yoolaa taa yoolu Koliyatı luwayale na í holiyina İseyeli nyóma ke kvlɔmtv nti na Tafiiti nu. ²⁴ İseyeli nyóma təna na-ı, ɔlena səḡəntv kra-wə na pá tuliḡı tapəḡ. ²⁵ Ḿpúyú yəlaa yəḡətaa sı: İ nawa apalı inı ı lukuyv ı səntə tə, İseyeli nyóma taya ı kəḡ kvtyv. Ye wei í pəsa-ı na í kv-ı, wulav ká svvı pıntv ke toḡ. İ ka ha-ı ı pəelə. Pəyele ı ká ce ı təyaga tənaya lampuu.

²⁶ Ḿpúyú Tafiiti pəssa ı cələ nyóma sı: Ye wei ı kvwa Filiisi tv inı na í keeli İseyeli nyóma fəele pepeye paa lapı-ı yee? İle Filiisi ma ta nyı ı sə inı ı ke we na í tvuki İ sə weesuyv tu yoolaa tintika ke mpv?

27 Μρύγύ yəlaa ləla təm kulomtv nti. 28 I taalv səsə Iiyarı nu ι yəγətəγəna yəlaa. Uena ι taa huu kpaκpaα na ί təm-ι si: N caa weye cəne ye? Aweye n yelina nyá kaləkiya ke nyutv taa? N ké tetelatv na kalampaani tv ké. Ntəη yoou ke n kəma feŋuγy yaa? 29 Kelenə Tafiiti si: Ha, ma lapa we? Pə ta muna si má pəəsi mpv?

30 Uena ι yele ílé, na ί ηmaa ləlv, na pá cə-ι teitei isu təm kancaalaya nyəntv.

31 Mpuyule pa teləsa Tafiiti kuyəγətv ke Sayuli, na ílé ι tili na pá yaa-ι. 32 Ntəna Tafiiti tə si: Ta caa, nəγəlv lanηe ί taa təna Filiisi tv inι. Maa polo na má na-ι té yoo. 33 Kelenə Sayuli tə si: Aa, n kəsa pəyaya, n kaa pəsi na η yooa Filiisi tv inι. Mpi tə, ílé ι təmlə nté yoou ke too ι kuluyv tə. 34 Tafiiti si: Ta caa, waatv wei ma tiikaya ma heeη tə, ye təγəlaya yaa wontuyv nakvli kv luwa na kú kpa heeη, 35 ma təγənəγi-kuγv, na má kpa-ku, na má ma-ku, na má ləeki heu ke kv nəγə taa. Ye kv tila ma waalı, ulə ma ləli kv luγv tēe na má kú. 36 Μρύγύ ma kvkaya təγəlasι na wontunaa lentι. Mpυ inι tətəγə maa la Filiisi ma ta nyi isə ineyē timpι ι tvv Isə weesuyv tv yoolaa tintiyile tə. 37 Uena Tafiiti tasa si: Tacaα wei ι yapa-m taale wontu səkpaη taa tə, ι ka ya-m tətəγə Filiisi tv inē ι niη taa. Kelenə Sayuli tə si: Təv, polo, Tacaα ί wēe nyá waalı.

38 Μρύγύ Sayuli suu Tafiiti ke ι yoou wontu, na ί pamι-ι nyəγəlvuyv kuvεεmuyv kahuka. 39 Uena ί kpaγa Sayuli layate na ί ləli na ί maγasi təntē. Mpi tə, too tə ι ta suuta wontu nti. Μρύγύ ι təma si: Ta caa, maa pəsəγi wontu tənē. Ma ta maləna-tι. Uena ί wəγəsi. 40 Uena ί kpaγa ι kpatúγú, na ι pəntəlvuyv, na ί təəsi pēe

kusotee kakpası ke ləw taa, na í tu ı ntiyile huluyu taa. İlena í tee Koliyatı waalı. ⁴¹ Mpuşule Koliyatı kpatəna Tafiiti ke pəcə pəcə. Na ı kpaluyv təkulv ke ı nəğə təw. ⁴² İ ná Tafiiti ke teu, İlena í kpeena-ı ı taa İsu pəyaya ŋka ka səŋa teu na ka İsentaa luwa tə. ⁴³ Mpuşú ı kpeesa-ı sı: Ma ké hağa yaa we na ŋ kəŋ ma kiŋ na kpatəŋ? İ tema ı tuŋ ke yaav, na ı təŋsi Tafiiti ke mpusinaa, İlena ⁴⁴ í təmı-ı sı: Kəw cəne na má tu nyá nantv ke kpelıŋ na taale wontu. ⁴⁵ Mpuşú Tafiiti cə-ı sı: Layate na ŋmantaası ke nyá təkaa na ŋ kəŋna ma waalı. Ama ma kəŋ nyá waalı na Taca Tomatəna tu İseyeli yoolaa İwə wei n tuşwa tə ı toŋ taa ké. ⁴⁶ Saŋa, ı ká tu-ŋ ma niŋ taa, na má kv-ŋ, na ma setı nyá nyuşv. Na má tu Filiisi yoolaa nantv ke kpelıŋ na taale wontu. İlena tetv təna nyı sı İseyeli nyəma wəna İwə na í waasəyi-wə. ⁴⁷ Na samaa İne ı təna ı cekəna tətə sı pə tağa layate yaa ŋmantaaya tike ke Taca yakəna. Mpi tə, İnəğəle akanaa caa. İ ka to-meşe tá niŋ taa.

⁴⁸ Koliyatı həma ı tı sı ı suvki Tafiiti tee, İlena İlé í kpağa asewa ke ləŋ na í səŋı-ı. ⁴⁹ Na Tafiiti ləsi pəle ke huluyu taa, na í tu pəntəlvuyv taa na í tó. Mpuşú ı yağa Koliyatı tokuyv taa, na tə caŋ na ı fala ı nəğə təw təmvlv.

⁵⁰ Pə lapa Tafiiti kəla Koliyatı na pəntəlvəle nté na í kv-ı. Pəyele ı ta təkı layate.

⁵¹ Mpuşú Tafiiti kpağa asewa na í polo Koliyatı kiŋ. İ kpe ı layate İlena í teesi-ı, na í setı ı nyuşv. Filiisi nyəma nawa sı pa aka səpa, İlena pá kuu-te. ⁵² Mpuşú Yuta na İseyeli nyəma yağa yoou kakiisasi, na pá təğəni-wə na pá tiina-wəşe tetəkəle taa. Haləna

πά σου Ικολοη νυόμα νῶνῶσι τεε. Να πά ku-wεγε μpu na Salayim μπραυ, haləna Ικολοη na Κατι pə acalεε.

⁵³ Κελενα Ισεγελι νυόμα məli Filiisi νυόμα təsikile na pá kuu wontunaa. ⁵⁴ Μπόγύ Tafiiti pona Koliyatı nyuyı ke Yosalem. İlena í su ι təyi ι youu wontu.

Sonatan na Tafiiti pa həka taapalle

⁵⁵ Waatu wei Tafiiti pukaya Koliyatı yoonau tə, Sayuli pəssa ι yoolaa wulau Apənee si: Awe pəyalı ke ifepu inε inı ye? Ntəna ílé si: Hai, ta caa, na má səhna nteye cəne, ma ta nyi. ⁵⁶ Μρυγυλε Sayuli si: Pəssi na nı nyi ι caa.

⁵⁷ Tafiiti tema Koliyatı ke kyıy na í kraγa nyuyı na í məli. İlena Apənee kraγa-ι na í pona Sayuli kiη. ⁵⁸ İlena ι pəssi-ι si: Ifepu nyá, awe pəyalı ke-η? Μρυγυλε Tafiiti si: Ma caa keke nyá pəyalı Pətələhem tu Seseε.

18

¹ Τοο isı Tafiiti tema Sayuli ke yəγətənav ke μpu tə, Sonatanı luyı suv-ι keke isı yem na kpeε. ² Kyakı ηku ku maγamaya ke Sayuli su Tafiiti ke ι təyaya taa. Tafiiti ta tasa ι caa teye məlyıy. ³ Μπόγύ Tafiiti na Sonatanı pa pεela nəγə si pa taapalle ι wεε tam tə. Mpi tə, Sonatanı luyı ka suv Tafiiti ke teu ké. ⁴ Μπόγύ Sonatanı ha Tafiiti ke ι kpaı, na ι tokonaa. Na í ha-ι tətəγə ι layate na ι təss na ι tampala.

⁵ Μπόγύ Sayuli kpa Tafiiti ke yoolaa nyuyı tu. Mpi tə, paa timpıyι ι tila-ι youu, ι lakı aka ké. İlena yəlaa təna na wulau waalı nyóma luyı la Tafiiti.

Sayuli cεηəyi Tafiiti na kyıy

6 Waatu wei Tafiti ka kowa Koliyati to, mprugy Iseyeli nyema luna yooou, ilena pa acalae tana taa alaa lu Sayuli sanyu. Ilena pa mak wuntu, na pa yooki yontu na pa paaki, na pa wilitiyi. 7 Mprugy pa tu kawayaga si:

Sayuli kowa yalaa iyaga (1000) ke huyle.

Tafiti ke iyisi naanowa (10000) ke huyle.

8 Mprugy yontu nti to ta maga Sayuli na paana kra-i sasm. Mpi pa to to pa yooki si, Tafiti kowa na pa tee-i. Ye mpv kawulaga kpatyugy tike nte pa kaasa-i myu. 9 Pa kraav hatoo kyaku kvu na pa puki to, Sayuli svv Tafiti kele ise culuyv.

10 Tev fema ile, lamayasale isayale nte Taca tu Sayuli to, to kulana-i kele. Ilena i yagoty yem yem ke tayaga taa isu kraavtu, na i nmantaaga ke i niy taa. Tafiti na makaga camuyv isu i tu laki-i to. 11 Mprugy Sayuli magasa i taa si: Isu ma kama-i nmantaaga na kutuluyv. Ilena i lagv-i-keye tom naale, na Tafiti naa feki-keye mpv. 12 Ilena Sayuli svv Tafiti ke nyamnav. Mpi to, Taca ka yela Sayuli ke na i we Tafiti waali. 13 Ntena Sayuli lasi Tafiti ke i tayaga taa na i kra-i yoolaa iyaga (1000) nyuyv tu, na i pukina-weye yooou. 14 Na Taca we Tafiti waali na i waaki i yooou tana taa. 15 Sayuli na mpv, ilena sayontv sasi-i kraav. 16 Ama Iseyeli na Yuta pa nyema luyv ka we Tafiti ke teu. Mpi to, un i ka kena pa nyuyv tu, na i pukina-weye yooou na i laki aka.

Tafiti kraaga Sayuli peelo Mikaali

17 Mprugy Sayuli toma Tafiti si: Ye n lapa ma tamle ke teu na kpelikpeka na n yooki Taca yooou. Maa ha-ny ma peelo kancaalaga nyey Melapi na n la alv.

Na Sayuli yəḡətəyi ɪ taa sɪ: Tənaɣa Filiisi nyəma ká kɔna-ɪ. Ma niŋ ka kpa ɪ tɔɔ. ¹⁸ Tənaɣale Tafiiti cɔwa sɪ: Maɣale awe? Na ma caa təyaya nté ŋkaya Iseyeli taa? Na halɪ máá lakɪ wulav yəti?

¹⁹ Pə tala waatv wei sɪ Tafiiti kpa kəyi Melari, ɪlena pá ha-ɪ Apeeli-Mehola tv Atələyeli.

²⁰ Mpuɣule Sayuli pɛɛlɔ naale nyəŋ Mikaali luyv suv Tafiiti. ɪlena pá tayasi wulav na pá maɣa-ɪ teu.

²¹ Mpuɣú ɪ tv ɪ taa sɪ: Ma haakɪ-ɪ Mikaali ké. ɪ kiŋ ke pu kpana-ɪ katəka nyəm, na Filiisi nyəma hiki-ɪ na pá kv-ɪ. Mpuɣú Sayuli tasa Tafiiti ke heeluyv ke təm naale nyəm sɪ: Saŋa n ká pəsi ma yəti. ²² Na í səsɪ ɪ waali nyəma sɪ: ɪ heeli Tafiiti ke mukaya sɪ, wulav laŋle heena-ŋ teu ké. Pəcɔ ɪ waali nyəma luyv suv-ŋ. Pə tɔɔ tɔ, kpaɣa ɪ pɛɛlɔ inəyi pənente.

²³ Pa heela Tafiiti ke mpv, ɪlena ílé ɪ tɔ sɪ: Sɪ yvlv í la wulav yəti tɔ, pə we nyvɣv ké. Ama ma ta tala pulv, pəcɔ ma ke kunyɔntv ké.

²⁴ Mpuɣú pa keesa wulav ke nti Tafiiti cɔwa tɔ. ²⁵ Ntena í tɔ sɪ: Mpi ma caa sɪ Tafiiti í suv ma pɛɛlɔ tɔ təɣale sɪ, í kú Filiisi nyəma ke nunwa (100). ɪlena í kɔna-m pa hənnəsɪ, na pá lɛtɪ ma kolontunaa.

Na Sayuli lɔkɪ keɛ sɪ ntanyɪ pa hiki Tafiiti na tənə na pá kv-ɪ. ²⁶ Wulav waali nyəma heela Tafiiti ke mpv, ɪlena ílé ɪ tisi sɪ ɪ ká la wulav yəti. ²⁷ Mpuɣú Tafiiti kpaɣa ɪ yoolaa na í polo na í kv Filiisi nyəma ke yəlaa ŋmɔnuyv (200), na kvyakv ŋku pa suwa tɔ kv ta tata. Na í pona pa hənnəsɪ na í kala-sɪ təcŋŋ na í cɛla wulav ke teitei ɪsu ɪɛ ɪ caakaya tɔ, na í pəsi ɪ yəti. ɪlena wulav ha-ɪ ɪ pɛɛlɔ Mikaali na təlasɪ.

28 M̄p̄oḡȳ Sayuli cek̄ənaa t̄əfoo s̄i Tacaa w̄e Tafiti waali. P̄ə kaasi Mikaali n̄a s̄əəla-i teu. 29 Ulena í n̄yana Tafiti, na í p̄əsi i kolontu ke hal̄əna i s̄əm.

30 Filiisi awulaa lukaya Iseyeli nȳoma ke kuluu ké, na Tafiti ka k̄okayana-w̄e na p̄ə k̄əli Sayuli yoolaa nȳuȳ nȳoma l̄elaa. Ulena i h̄əte t̄əna yaav na p̄ə puki.

19

Sayuli t̄əḡənȳȳ ke Tafiti

1 M̄p̄oḡȳ Sayuli t̄əma i waali nȳoma t̄əna, na i p̄əyalv Sonatan̄ s̄i p̄á k̄ó Tafiti. Ama Sonatan̄ luȳu n̄a s̄ov Tafiti ke teu, ulena i tayasi-i si: 2 Ma caa luki s̄i í kv-ŋ yoo. M̄p̄v t̄ə, cele tanan̄ la laakali, kra taale na í ŋm̄eli. 3 M̄á luwa maa polo ma caa kin̄ ke taale nte t̄ə taa n̄ w̄e m̄p̄v t̄ə, na m̄á ȳəḡət̄əna-i nȳá t̄əm, í ȳəḡət̄aa suwe ul̄e ma k̄eesi-ŋ.

4-5 M̄p̄oḡȳ Sonatan̄ sama Tafiti ke i caa Sayuli kin̄ si: Paapa, nȳá kul̄okv ke Tafiti in̄i i lukaya. Hal̄əna í la i weesuȳu ke awusa na í kv Koliyati. I lapa na Iseyeli nȳoma k̄əli pa kolontunaa t̄əcayacaya, na nȳá mayamaya n̄ na m̄p̄v na nȳá lan̄le hul̄əm̄i. M̄p̄v t̄ə, pepe t̄əw̄ ké n̄ ka kv-i m̄vsv̄ŋ ke yem ke m̄p̄v? Taa wak̄əl̄əna-i. M̄pi t̄ə, ílé i ta wak̄əl̄əna nȳá.

6 M̄p̄uȳule Sayuli nuna i p̄əyalv na í ȳəḡəti na í tuuna Tacaa si: Ma kaa kv Tafiti.

7 Ulena Sonatan̄ yaa Tafiti na í k̄eesi-i p̄ə t̄əna. Ulena í m̄əŋna-i Sayuli kin̄ na í laki t̄əma nna tuu i lakaya t̄ə.

Mikaali waasa Tafiti

⁸ Μρύγύ γουου tasa kuluγυu κε Iseyeli nyéma na Filiisi nyéma heku taa. Ntēna Tafiiti yoonα-wε na í kēli-wε tēcayacaya, na í tōγōni.

⁹ Uēna Tacaα tu Sayuli κε lēmāγasāle isayale na í caya ι tēyaya taa. Na í tōka ηmantaaya κε ι niη taa, ¹⁰ na Tafiiti nāá tōηna-ι cēmuyυ marυ. Μρύγύ ι mayasaa si ι yakι Tafiiti κε ηmantaaya na í kpōna kutuluyυ. Ama ílé ι fεε-κε. Uēna ká yaya kutuluyυ, na Tafiiti se ahoo anι. ¹¹ Mpyγyle Sayuli tila yēlaa si pá feη Tafiiti tēyaya. Ye kv fema tanaη, ile pa kv-ι. Kēna ι alv Mikaali heeli-ι si: Ye n ta se ahoo anε, cele isēntō n sēpa.

¹² Uēna Mikaali lēsi Tafiiti na pētote na í se. Pē lapa ι tulaa kele. ¹³ Pē waali kē Mikaali kpaγa yulυ lēesuyυ ηku pa saakaa tō, na í husι kato tō na í tu pōή tōnyυ κε nyoyυ cōlō, na í takι puyυ. ¹⁴ Pē kōma na Sayuli tili si pá kpa-ι, uēna Mikaali heeli-wε si pē wuki-ι. ¹⁵ Mpyγyle Sayuli mēlōna tillaa si pá polo pá na-ι, na pá kōna-ι na ι kvhēntuyυ na inι í kv-ι.

¹⁶ Yēlaa mpe pa mēlaa ile sēse yulυ lēesuyυ nté, na pá tu pōή hūntυ κε kv nyoyυ. ¹⁷ Ntēna Sayuli tō Mikaali si: Pepe tō kē n puyusa-m na h yele na ma kolontu fiti?

Kēna Mikaali nōγō tēkpaυ si: Tafiiti tōma-m kē si ye ma ta yele-ι ι ká kv-m.

Tafiiti na Sayuli κε Nayōti

¹⁸ Mpy pē lapōna na Tafiiti se na í polo Samiyeeli kiη κε Lama na í keesi-ι pē tōna mpi Sayuli lapa-ι tō. Uēna í tōη Samiyeeli κε Nayōti na í caya tōna. ¹⁹ Mpyγyle pa tayasa Sayuli si: Tafiiti wε Nayōti κε Lama cōlō. ²⁰ Uēna í tili si pá kpa-ι. Μρύγύ tillaa mayana Isō kvγōγōtutυ telēsēlaa kpekēle κε tōna na

Samiyeli ke pa nyuyv tu. Tənaɣa Iso Feesuyu tii tillaa mpe pa təə, na pá svv paale na Iso sam. ²¹ Mpyóyú pa taɣasa Sayuli ke təm nti. Uena í tili kvfama, na pele pá paaki na pá saŋ Iso. Na í tasa lelaa ke tiluyu ke təm tooso nyəm, na pele pá paaki na pá saŋ Iso. ²² Mpyóyú Sayuli kpesa ɪ maɣamaɣa na í polo Lama. I tala ləkə səsə wei ɪ we Seku cələ tə uena í pəəsɪ sɪ: Leye Samiyeli na Tafiiti pa wee? Ntəna pá cə-ɪ sɪ: Pa we Nayəti.

²³ Sayuli kpaɣa Nayəti mpaav, uena Iso Feesuyu tii ɪ təə, na í təŋ na í paaki na í saŋ Iso, haləna í tala təna. ²⁴ I tala Samiyeli pa kiŋ, uena í wəɣəsɪ wontu na í paaki na í saŋ Iso ke mpv. Haləna í həntɪ ateyɛ ilim na pə tɛm na ahoə təna. Pə təə ké yəlaa pəəsəyi təma sɪ: Sayuli ná we Iso kuyəɣətvv teləsəlaa taa tətəɣə?

20

Sonataŋ seəkəna Tafiiti təə

¹ Mpyóyú Tafiiti sewa Nayəti ke Lama kiŋ na í polo í maɣana Sonataŋ na í pəəsɪ-ɪ sɪ: Ma lapa we? Pepeye ma wakəlaa? Isayətv ntiyi ma lapa nyá caa na í pɛəkəyi ma weesuyu? ² Tənaɣale Sonataŋ cəwa sɪ: Iso í pona pooluŋ. Pəpətv ké, n kaa sɪ. Ma caa u laki pulv cəcəka na í ŋmɛsɪ-m. Ue pə fei sɪ í la mpv na má tá nu. ³ Mpyuyvle Tafiiti cəwa sɪ: Nyá caa cəkənaa sɪ n caaki ma təm ke teu. Ntanyɪ ɪ maɣasa ɪ taa ké sɪ ń taa nu-ti na pə kəə na nyá laŋle wakəli. Mpv tə, ma tuukina Tacaə na nyá maɣamaɣa sɪ pə kaasa-m pəcəɣə na má sɪ. ⁴ Mpyóyú Sonataŋ təma-ɪ sɪ: Maa la-ŋ pə təna mpi n səəlaa tə. ⁵ Ntəna Tafiiti sɪ: Cele nté isətv kvfalv acima. Pɪ wee sɪ ma na wulav tə təɣəna. Paa na mpv tə, yelev ma kpa taale na má ŋmeli.

Haləna kuyaku tooso nyəŋku taanaya. ⁶ Ye nyá caa pəssa ma tə, ɬe n heeli-ɪ si: Tafiti wiina-m si má yele-ɪ na í ləyɔ ɪ təyɪ ɪ tɛ Pɛtələhem. Pa lakɪ ɪ təyaya taa ké pənaya kətaya. ⁷ Ye ɪ təma si pə wɛ teu, ɬe nyá pəyalɔ má, ma kaa nyana pulɔ tətə. Ama ye ɪ pááná huuwa, ɬe nyɪ kpakpaa si nyá caa tɛma ɪ taa kele si ɪ lakɪ-m ɪsayatɔ. ⁸ Mpu tə, la-m kɔpantɔ ke teitei ɪsu n ka siw nyá nəyɔ ke Tacaɪ ɪsentaa tə. Na ye ma tu lapa ɪsayatɔ natəli, ku-m nyá mayamaya. Pepe təw ké n ká nəki-m nyá caa kin ke ponaw?

⁹ Kɛlena Sonatan si: Mpusi í polo pooluŋ, na mpi maa nu si ma caa lɔki nyá weesuyɔ ləsoyɔ na má ŋmɛsi-ŋ tə. ¹⁰ Ḿpúyú Tafiti pəssa-ɪ si: Ye nyá caa laŋlɛ ta hɛɛ awe ka heeli-m? ¹¹ Ntɛna Sonatan yaa-ɪ si: Kəw na tɛ lu na tɛ kpa taalɛ.

Ulena pa naalɛ pa kpa taalɛ. ¹² Ḿpúyú Sonatan təma Tafiti si: ɪseyeli ɪsɔ Tacaɪ kele ma aseeta tu. ɬe maa na ma caa ke cele, yaa celenkufe. Ye ɪ laŋlɛ hɛɛna-ŋ na má tá tili na pá heeli-ŋ, ¹³ Tacaɪ í ku-m. Paa ɪ tu ɪ taa si ɪ ká tu la-ŋ ɪsayatɔ maa heeli-ŋ. Pɔ́cɔ maa yele-ŋ tətə, na ŋ tɛɛna alaafəya. Tacaɪ í wɛɛ nyá waali, ɪsu ɪ ka wɛw ma caa waali tə. ¹⁴ Na ye maa wɛɛna weesuyɔ, ɬe n la-m kɔpantɔ nti ɪsɔ lapa-ŋ tə na paa ma tu sɛpa, ¹⁵ na pɛ kəw na Tacaɪ kpiisi nyá kolontunaa tənaya kulɔm kulɔm, taa yele ma təyaya ke kɔpantɔ lapɔ.

¹⁶ Pə taya pulɔ, Sonatan na Tafiti paa si nəyɔ ké na ye Tafiti na ɪ təyaya nyəma pa yəka-ke Tacaɪ ká yele na ɪ kolontunaa lɛɛti-wɛ. ¹⁷ Ḿpúyú pa tasa təmaya nəssi siw. Mpi tə, Sonatan ka sɔla-ɪ ké ɪsu yem na kɛtɛ.

18 Na Sonatan̄ t̄omi-i si: Cele nté is̄otv̄ kufalv̄ acima. Pui ná si n fei. Mpi t̄o, nyá t̄acayale ká wee k̄pete. 19 N ká polo k̄oyakv̄ tooso nȳə̄jkv̄ wule na í ηmeli k̄aηmaaya ηka ka kin̄ n ka t̄ema ηmelv̄ȳv̄ t̄o. 20 Maa t̄o nȳə̄ma tooso, na p̄ale nté t̄o kin̄ t̄o, is̄u ma na p̄ulv̄. 21 Uena má tili iwaas̄ale nat̄eli si t̄é p̄eeki-ȳe. Ye ma heela-te si nȳə̄má nté ma t̄o ma t̄o c̄əne. K̄p̄aya-ȳe na í k̄ona. Ue n k̄o, taa nyá, nat̄eli t̄o fei kele. Na Is̄o, maa looliyi. 22 Ama ye ma t̄oma iwaas̄ale si nȳə̄má nté nyá n̄ə̄ȳo t̄o, ue n tee. Taca t̄ə̄ȳon̄ə̄yi-η kele. 23 Taca kele má na-η tá aseeta tv̄ ke tam̄ t̄o, ke t̄om̄ nti t̄o ȳə̄ȳota is̄ənt̄o t̄o t̄o taa.

Tafiiti sewa

24-25 M̄p̄ȳȳ Tafiiti sewa na í ηmeli taale. P̄ə tala is̄otv̄ kufalv̄ acima taanaya uena wulav̄ caya i t̄acayale ke kolun̄a kite ke t̄ə̄ȳo. Ap̄ənee ná caya i k̄ə̄k̄ə̄n̄ taa, na Sonatan̄ ke is̄entaa, na Tafiiti t̄acayale ke k̄pete. 26 Wulav̄ ta ȳə̄ȳoti si p̄ulv̄ȳv̄ k̄oyakv̄ ηkv̄. Mpi t̄o, i h̄uukaya si ntanȳi is̄aȳatv̄ nat̄eli t̄o mayana-i k̄é na i kaa k̄o acima. 27 Tev̄ fema is̄otv̄ kufalv̄ k̄oyakv̄ naale nȳə̄jkv̄ wule na Tafiiti fei t̄ə̄t̄o. Uena Sayuli p̄ə̄si i p̄ə̄yalv̄ si: Pepe t̄o k̄é Sese p̄ə̄yalv̄ in̄i i ta k̄o t̄ə̄ȳo ke tete na san̄a?

28 Nt̄ena Sonatan̄ si: I s̄ələma-m si yele-m na má polo P̄et̄ələhem. 29 Ma taalv̄ heela-m si ma nȳə̄ma lak̄i k̄otaya ke ta te. Ye n k̄é ma taapalv̄ yele-m na má l̄ə̄ȳo ma ti na má ná ma taalv̄naa. P̄ə t̄o k̄é i fei t̄ə̄t̄ə̄ȳole c̄əne.

30 T̄ə̄n̄ayale Sayuli p̄ááná huuwa na í t̄o si: Alv̄ tetelatv̄ p̄ə̄yaya nyá. Ma ta nȳi taa si nyá camna kele Sese p̄ə̄yalv̄? Nyá na nyá too m̄ə̄ f̄ēle k̄é. 31 Nȳi si ye Tafiiti w̄ena i weesūȳu, asola taa k̄é nyá na nyá

kawulaya í wεε. Mpu tɔ, tili na pá kɔna-mi-i, pɔ wεε si í si ké. ³² Mpuɔule Sonatan pɔɔsa i caa si: I lapa we na pá kuyu-i?

³³ Uena Sayuli lɔɔ Sonatan ke ηmantaaya. Tɔnaɔale Sonatan cekɔnaa si i caa tɛma i taa si i kuyi Tafiiti. ³⁴ Mpuɔú i yela tɔɔɔ ke isɔtu kɔfalu kuyaku naale nyɔɔku ηku na í kulɔna pááná. Mpi tɔ, i lanle wakɔlɔna Tafiiti ke sɔsɔm ke mpi pɔ tɔɔ i caa tuu-i tɔɔ.

³⁵ Tɛu fema tanaɔ, uena Sonatan na iwaasɔle natɔli pá polo timpi i na Tafiiti paa yɔɔtɔa na pa su tɔ.

³⁶ Uena í heeli iwaasɔle si: Polo na ñ tɔɔsi nyɔmá nna ma tɔ tɔ.

Iwaasɔle tɛwa, uena Sonatan tɔ nyɔmá ke tɔ nɔɔ tɔɔ. ³⁷ Iwaasɔle tɔma isu tɔ taku nyɔmle cɔlɔ, uena Sonatan kpeesi-te si: Isu hatoo nyá nɔɔ tɔɔ ké nyɔmle wεε? ³⁸ La lan taa sɔɔ.

Mpuɔú iwaasɔle tɔɔsa nyɔmá na tɔ kɔna. ³⁹ Sonatan na Tafiiti pa naale pa nyɔmna mpi pɔ laki tɔ, iwaasɔle ná tá nyi. ⁴⁰ Uena Sonatan cɛla iwaasɔle ke i yoou wontu si tɔ kpeena. ⁴¹ Iwaasɔle tɛwa, uena Tafiiti lu i tɔɔmelle ke kaɔmaaya waali, na í hɔnti Sonatan ke atɛye tɔm tooso. Mpuɔú pa kɔpɔa tɔma na pá wii tɔkpoo, na Tafiiti wula wɔ.

⁴² Uena Sonatan tɔmi-i si: Polo, Isɔ í wεε nyá waali. Uena í yele na má na-η na ta lɔlɔɔ nyɔma tɔ tɔku nɔɔ ηka tɔ suwa tɔɔ tam tɔɔ.

21

¹ Mpuɔú Tafiiti kolaa na í tɛe na Sonatan náá mɔli icate taa.

Tafiiti pote ke kɔtɔlv Ahimeleki tɛ

² Μπόγύ Tafiiti pola Nopi ke kətulv Ahimeleki te. Ilé i loosa-i, ilena í kpaɣa asewa na səɣəntv na í səɣi-i na í pəəsi-i si: Alaafəya kele na n̄ tə nyá tike ke mpv, na nəɣəlv fei nyá waali?

³ Ntəna Tafiiti si: Wulav kusəna-m na təm kv̄hmesətv natəli. Ye pə kaasa ma yəlaa ilə, má na pələ tə nyəmə tá suluyv waatv. ⁴ Kv̄tətəɣəm napəli pə fei? Ha-m potopotonaa kakpasi, yaa təɣənaɣa ŋka n wəna tə. ⁵ Ntəna kətulv si: Ma feina potopotonaa napələɣi yem. Isə nyəma wəna. Ye nyá yəlaa i ta tokina alaa, ilə ma cələ-ŋ pələ.

⁶ Ntəna Tafiiti nəɣə təkpaɣ si: Paa tə lukv ta luv ma yəlaa wə tənəŋ kə. Halv saŋa tá luv pəne pə ta ke səkpem isəntə tə pə tēsaa kele.

⁷ Iləna kətulv ha Tafiiti ke potopotonaa. Mpi tə, pa tike pa wəna na mpəɣe pa ləsaa si pa layasəɣi kv̄fama.

⁸ Pə pamna Sayuli tiikilaa nyuyv tv nəɣəlv i ka wə təna. Pa yaakv apalv in̄ si Towekv. I kə Itəm tv, na pa təkə i təə si í la Isə sēv kətəɣa nakəli.

⁹ Μπόγύ Tafiiti pəsa Ahimeleki si n wəna ŋmantaaya yaa layate na n̄ cələ-m? Mpi tə, wulav tilitu təm kv̄pətəla-m, ilə ma ta kpaɣa layate yaa yovu wontuyv nakəli. ¹⁰ Ntəna kətulv si: Filiisi tv Koliyatv wei n kv̄wa Ila tətəkələ taa tə, i layate ke pa mēla saalaya, na pá su kətulv toko waali. Ye n caa n kpaɣa-tə, tə tike tə wəna cənə. Ntəna Tafiiti si: Cələ-m-tə tə feina saala.

Tafiiti pote ke Katv

¹¹ Μπόγύ Tafiiti tayana sewa ke kv̄yakv ŋkv, na í polo wulav Akisi tēɣe Katv. ¹² Ntəna Akisi waali

nyóma tó si: Isu tetu wulaw Tafiti kele iné iní? Pə taya
 ı na Sayuli ke pa tona yontu na pá paaki si:
 Sayuli kuwa yəlaa iyaga (1000) ke huɣule,
 na Tafiti náá ku iyisi naanowa (10000) ke huɣule.

¹³ Tafiti mayaša təm ntəyi ı taa. İlena wulaw Akisi
 təm lapı-ı səɣontu ke səsəm. ¹⁴ Ḿpúgú ı pəsa isu
 kraɲtu, na í laki yem yem ké pa isentaa, na í ŋmaaki
 kampɔnaa tɔɔ na í yele na ı ntagama kpen ı tantuɣu
 tɔɔ. ¹⁵ Keİena Akisi tó ı waali nyóma si: I nawaya si
 pə laki yulu inəyi yeleyele. İe pepe tɔɔ ké í kraɣa-ı na
 í kəŋna-m? ¹⁶ Isu ma laŋa kraɲtɔnaa nté na í kəŋna-
 m iné iní si í laki yem yem na má naaki-ı? İ ta mɔna
 í sɔv ma tɔyaga taa.

22

Tafiti pəsa yəlaa kpekəle nyɔɣu tu

¹ Ḿpúgú Tafiti sewa Katı, na í polo na í ŋmeli
 Atulam kukpamɔɣu púgú taa. Mpuɣule ı tɛtɔnaa na
 ı tɔyaga yəlaa təna nuwa. İlena pá polo ı kiŋ. ² Pə
 kraɣav mpa pa laŋa wakəlaa tɔ, na kəma nyóma, na
 nəɣəsɛɛ nyóma, pa kotina ı kiŋ, isu yəlaa nasəle (400)
 ke mpu, na í pəsi pa nyuɣu tu.

³ Tənaɣa Tafiti luwa na í polo Misipa ke Mowapu
 tetu taa, na í sələmi təna wulaw si: Yele na ma caa na
 ma too pá kəɔ na pá cəəsi nyá tɛ. Haləna má cəkəna
 mpi Tacaá ká la-m tɔ.

⁴ Ḿpúgú Tafiti pona ı nyóma mpeɣe Mowapu
 wulaw kiŋ. İlena pá caɣa tənaya waatu wei iní ı təŋna
 cəəsɔɣu tɔ.

⁵ Ḿpúgú İso kuɣəɣətu tɛləsulu Katı heela Tafiti si:
 Lu təcəəsəle təna na ŋ polo Yuta tetu taa.

İlena í se na í polo Heleti hətuɣu taa.

Sayuli kuyv ke Nopi kətəlaa

⁶ Μρύγύ kuyaku nakuli Sayuli caγa Kipeya ton-tonje tōw kē tuyv nakuli kv tēe. I ηmantaaya ke ι nin taa, na ι waali nyōma tənaya ι kin. ⁷Tənaya ι tōma-we si: Ntəη Pencamee nyōma me, ί tēη mē taa si Seseē pəyalv Tafiti ká ha mē tənaya tuη tawa, na ί kpa mē tənaya nyuyv nyōma yeē? ⁸Ye pə taya mpv, pepe tōw kē mē tēna tēpai ί krenta nəγw ke ma tōw. Mē taa nəγwlv u tu cəki-m səkpaluyv ke ma pəyalv na Tafiti pa nəγw pēeluyv tōm? Pepe tōw kē mē taa nəγwlv kaa tu təγw ma wahala. Na ί keesi-m isəna ma pəyalv yoosiγi ma na ma tēmle tv tō. Halι ίlé ί nyəki-m katōsi isu ι tēηna lapv ke haləna saηa tō.

⁹Pə pamna Toweki Itəm tv ka we Sayuli waali nyōma taa. Mpuyvle ι cōwa si: Ma nawa Tafiti pola Nopi ke Ahitupi pəyalv Ahimeleki kin. ¹⁰Halι ίlé ι pōosi Tacaa si, pepeye Tafiti ká la. Na Ahimeleki ha Tafiti ke təγwəna na ί cēle-ι Koliyatι layate.

¹¹Μρύγύ Sayuli tila Nopi na pá yaa kətvlv Ahimeleki, na ι tēyaya kətəlaa tēna na pá polo. ¹²Uena ί tō Ahimeleki si: Ke ηkpaηη. Na ίlé ι tō si: Ma nuwa, ta caa. ¹³Μρύγύ ι tōma si: Pepe tōw kē nyá na Tafiti ί krenta nəγw ke ma tōw? Haləna η ha-ι təγwəna, na layate. Na η yəγwtəna Tacaa ke ι tōm, na ί kvli ma tōw na ί nyəki-m katōsi, isu ι tēηna lapv ke saηa isəntō tō?

¹⁴Ntēna kətvlv cō si: Nyá waali nyōma taa awe ká keesəna ι tēγi nyá yəti Tafiti. I nukəna-η na ι nyuyv kvla nyá tēyaya taa kē. ¹⁵Pə taya saηa ke ma caala Tacaa ke yəγwtənav ke ι tōm. Ye ma na-ι tá nəγw pēeluyv tōm, taa svki tēleye má na ma tēyaya nyōma tá taa nəγwlv ι nyuyv taa. Ma ta nyi-tēγi paa pəcō.

16 Μρύγύ Sayuli tōma Ahimeleki si: Isu ma kōwa nyá na nyá caa tēyaga nyéma tēna.

17 Ilena Sayuli tō i yoolaa mpa paa sēha i kinj tō si: I ku Tacaa kōtēlaa. Mpi tō, pa nyéma teu si Tafiti seekaga ké. Ilena pá na-i pá lá nōyo kulōmaga na pá kisi-m heeluyū.

Ama pele pa kisa Tacaa kōtēlaa ke kyū. 18 Ntēna Sayuli tō Toweki Itōm tū si: Nyaa ku-we.

Ilena Toweki ku kōtēlaa mpe pa nunaasa na kakpasi, na pá suuwa kōtaga wontu. 19 Μρύγύ Sayuli kōwa tōtōyo Nori icate yēlaa tēna. Pē kraγau apalaa, na alaa, na piya tēna, na ahulōmnaa na tōla tō. 20 Ama Ahitupi pēyalō Ahimeleki pēyalō Apiyataa ηmelaa na í se na í polo Tafiti kinj. 21 Μρύγύ i tagasa-i si: Sayuli kōwa Tacaa kōtēlaa. 22 Μρύγύ Tafiti tōma si: Kyuaηku ma nawa Toweki ke tēna tō, maa nyēma mpv si i kaa lanj Sayuli ke tagasoyū. Má yelina nteye pa ku nyá caa tēyaga nyéma tēna. 23 Caga ma kinj cāne, taa nyá. Ye wei i pēekāyi nyá weesuyū pē we isu ma nyēηku ke pōntu pēekāyi, maa paasēna-η.

23

1 Μρύγύ pa tagasa Tafiti si: Filiisi nyéma yōona Keila nyéma na pá kuu tōγonaγa ke kpeηη taa.

2 Mpuyule Tafiti sēlōma Tacaa na í pōosi-i si: Pē wee si má polo má yōona Filiisi nyéma mpe? Ntēna Tacaa si: Ee, polo na η yōona-we, na η waasi Keila nyéma.

3 Mpuyule Tafiti yēlaa pōosa-i si: Yuta cāneyele tē wee tē ta kisi cagau na sōγōntū. Halī mρύγύ tu puki Keila ke Filiisi nyéma suluyū na?

⁴ Tafiiti tasa Tacaa ke yəḡətənav, ulena Tacaa cə si: Kuli na ń tee Keila. Mpi tə, ma tv Filiisi nyəma ke nyá niŋ taa ké.

⁵ Ḿpúḡ ɪ kpaɣa ɪ yəlaa na í polo Keila na í yooŋa Filiisi nyəma. ɪ kv-weɣe səsəm na í kəli-we, na í leeɪ pa təla. Pə lapa Tafiiti waasa-weɣele.

⁶ Pécó waatv wei Ahimeleɪ pəyalv Apiyataa ka sewa na í maɣana Tafiiti tə, na í təkə kətəlaa toko wei pa pəsəɣəna Tacaa ke təm tɔɣ.

⁷ Sayuli nuwa si Tafiiti pola Keila, ulena í tə si: Isə caa ɪ tv-ɪ ma niŋ taa ké. Mpi tə, ɪ kəma na í təkɪ ɪ tɔɣɪ ɪ cate nte tə wəna kolɔŋa na kampvnaa na kukaləsəŋ kupaŋ tə tə taa.

⁸ Ntəna Sayuli koti ɪ yoolaa təna na pá polo Keila si pa nyala Tafiiti na ɪ yəlaa. ⁹ Tafiiti nu isayatv nti Sayuli təŋna maɣasvɣv ke ɪ taa ké mpv, ulena í tə kətvlv Apiyataa si: Kəna toko wei pa pəsəɣəna Tacaa ke təm tə. ¹⁰ Uləna Tafiiti sələmɪ lseyeli Isə Tacaa na í pəsɪ-ɪ si: Ma nuwa si Sayuli kəŋ ɪ cate yəkuvv ke ma maɣamaɣa ma nyvɣv tə. ¹¹ ɪ ká kəə tampana isv ma nuw tə? Ye ɪ kəma Keila nyəma ká tv-m ɪ niŋ taa? Hai, lseyeli Isə Tacaa, la suulu na ń heeli-m. Ntəna Tacaa si: Ee, ɪ ká kəə. ¹² Uləna Tafiiti si: Ue Keila nyəma ká tv ma na ma yəlaa ke ɪ niŋ taa? Tacaa si: Ee, pa tv-me.

¹³ Ḿpúḡ Tafiiti na ɪ yəlaa pa lu Keila ke kpakpaa na pá tee tiili. Pa we isv yvlvnyəəŋ nasətoso (600) ke mpv. Sayuli nuwa si Tafiiti sewa, ɪe ɪ ta tasa pote tətə.

¹⁴ Uləna Tafiiti saah pɣv taa ké kəkpaŋvɣv púḡḡ taa na Sifi wulaya tetv tə. Sayuli pəkaya-ɪ tam ké. Ama Isə ta tv-ɪ ɪ niŋ taa. ¹⁵ Ḿpúḡ Tafiiti nawa si

Sayuli πρεκθυγι σι ί kv-ι. Uena ί saali Sifi wulaya tetu hōtuyv taa.

16-17 Waatu inōygi Sonatanj pola Tafiti kinj ke tēna na ί sōōsi-ι apalvtu si: Taa nyana pulv, Iso we nyā waali, na ma caa kaa tokina-η. I nyemá teu tōtō si nyaa tōyōna Iseyeli nyōma tōō ké kawulaya, na mayale nyā waali nyōj.

18 Uena pa naale pá krenti na pá peeli nōyō ke Tacaā isentaa. Mpyōy Tafiti saala hōtuyv taa, na Sonatanj náá kpe ι τε.

Sayuli tōyōnōygi Tafiti

19 Mpyuyve Sifi nyōma pola Sayuli kinj ke Kipeya na pá heeli-ι si: Tafiti ηmela ta teye Hakila pyuyv hōtuyv taa, ké kvkramōj taa ké wulaya tetu ilim mpōtōj tōō. 20 Tē nyemá si n caa n kra-ι. Mpy tō, kōō tō kra-ι na tō cele-η. 21 Tēnayale Sayuli tōma si: Timpi ί wēna ma pōtōōtēle ke isēntō tō, Tacaā ί kooli-meye kvpantv. 22 Mpy tō, ί polo na ί tasa πρεkuyv ke timpi ι weē tō, na wei ι mayamaya ι na-ι tō. Mpi tō, pa heela-m si ι acilayatu we sōyōntv. 23 I πpekki teu na ί cekāna lona nna nna a taa ι ηmelōygi tō. I wēena naani, uena ί kōō na má na-me tō polo. Ye tetu taa cōneye ι weē, maa πpekki Yuta nyōma tēna taa na má na-ι.

24 Uena pá tee Sayuli ke nōyō na pá polo Sifi. Ama Tafiti na ilé ι nyōma pa we Mawōj wulaya tetu taa ké tetekāle taa ké Yuta wulaya tetu ilim mpōtōj tōō.

25 Mpyōy Sayuli na ι yōlaa pa pola Tafiti πρεkuyv. Uena nōyōlv tayasi-tōygi Tafiti na ί tii pyuyv na ί polo ί caya Mawōj wulaya tetu taa. Sayuli nu mpy, uena ί tōj ι waali ké tēna. 26 Na ί na ι nyōma pa we pyuyv hōyōlvuyv tōō, na Tafiti na ι nyōma na lejku tōō.

Μρύγύ πα sewa kpaakraa si pa fitiyi Sayuli. Ama ílé na i yɛlaa paa tɛma Tafiiti-wɛyɛlɛ tam si pa kpaaki-wɛ. ²⁷ Tɛnaya tillu kɔma na í heeli Sayuli si: Kɔɔ lɔŋ, Filiisi nyɔma wata tɛtu.

²⁸ Ntɛna í mɛli Filiisi nyɔma waali. Pɛ tɔɔ kɛ pa ha tɛnaya hɛtɛ si pa ya tɛma kɔkramɔyɔ.

24

Tafiiti kisa Sayuli kɛ kyɔyɔ

¹ Μρύγύ Tafiiti kɔla tɛna na í polo Aŋ-Ketii kɔkramɔyɔ púyú taa na í caɣa tɛna. ² Sayuli luna Filiisi nyɔma tɛtɔxɔnlɛ, ulɛna pá taɣasi-i si Tafiiti wɛ Aŋ-Ketii wɔlaya tɛtu taa. ³ Μρύγύ Sayuli tɔɔsa yoolaa taa yoolaa kɛ iyisi tooso (3000) kɛ lɛyɛli tɛtu tɛna taa, na í polo Tafiiti pɛɛkyɔyɔ. Halɛna í tala taalɛ pɛŋtɔlvɔŋ kɔkramɔyɔ. ⁴ Μρύγύ pa tala heeŋ tɛtɛkɛlɛ nte tɔ wɛ mpaav nɔɣɔ tɔ. Kɔkramɔyɔ púyú nakɔli ku wɛ tɛna. Ntɛna Sayuli svv kɔ taa si i lukɔ hɛm, na Tafiiti na i yɛlaa pa ŋmɛla lɔlɔ kɛ púyú kɔlvɔmɔyɔ ŋkɔ ku taa. ⁵ Tɛnayaɛ Tafiiti yɛlaa wɛlɛta-i si: Nyɔlelɛŋ ntɛ yaa, Tacaɔ ka tɛma-ŋ heeluyɔ si i ká tɔ nyá kolontunaa kɛ nyá niŋ taa. Tɔv, lana-i isɛna n caa tɔ.

Ulɛna Tafiiti kɔli tɛhɛɛ na í cooli Sayuli capa ntompɛlɛ. ⁶ Μρύγύ i lanŋlɛ ŋmaawa mpi pɛ tɔɔ i lapa mpv tɔ. ⁷ Ulɛna Tafiiti tɔ i yɛlaa si: Isɔ í taa yeɛle na má tokina ma sɔsɔ. Mpi tɔ, Tacaɔ lɛsɛna-i na í kpa-i wɔlav.

⁸ Tɔm ntɔɣi Tafiiti taŋna i yɛlaa si pá taa kɔ Sayuli. Pɛ waali kɛ Sayuli luwa na í tɔ i mpaav. ⁹ Μρύγύ Tafiiti pɛlɛ pa luwa tɛtɔ, na pá kɛɛɛsi Sayuli si: Hai, ma caa wɔlav.

Sayuli pəsa ı waalı, ılena Tafiiti həntı-ı atə. ¹⁰ Na í pəəsi-ı sı: Pepe təw kə n nukı nti yəlaa looliyi sı ma caaki nyá wakəlvəv tə ye? ¹¹ Pə taya mpv se. Mpi tə, saŋa n nana nyá ısəpəle nté ısəna Tacaa tu-ŋ ma niŋ taa tə. Yəlaa səsə-m sı má kv-ŋ. Ama má kisiŋa sı pə fei sı má tv ma səsə təw kə niŋ. Mpi tə, Tacaa ləsəna-ŋ na í kra-ŋ wulav. ¹² Təv, ma caa, nn naaki nyá toko ntompəle nté ma niŋ taa, ye maa nəkaa maa kv-ŋ. Ama timpi ma coola nyá toko tike na má tá kv-ŋ tə, nyi sı ma taa u kraakəna-ŋ. Pəyele ma ta sələna-ŋ ısayatv. Ama nyá nyəkəna-m katəsi sı n caa n ləsi ma luyv tē. Pəyele ma ta wakələna-ŋ natəli. ¹³ Tacaa ká huuna má na-ŋ ta təm na í lēti-ŋ. Ama ma kaa kraasi nyá təw kə niŋ. ¹⁴ Pa tuka ituule sı: ısayalataa lakəna ısayatv. Mpv ıni, tətəvə ma kaa tokina-ŋ. ¹⁵ Ma ta tu talv haya kusəpəya, yaa ıpəelav, na halı ıseyeli wulav taka təvənəyi-m mpv. ¹⁶ Tacaa ká huuna má na-ŋ tá təm na í sēna ma təw. I ká ha-m tampana, na í ya-m nyá niŋ taa.

¹⁷ Tafiiti tēma yəvətəv ke mpv, ılena Sayuli pəəsi sı: ıle ma pəyalv Tafiiti nəvə ke ma nukı mpv?

ılena Sayuli tvli nəvə na í wii təkpo. ¹⁸ Na í tə sı: Nyayale tampana tv, ma təm səpəna. Mpi tə, má lapəna-ŋ ısayatv na n lēti-m kəpantv. ¹⁹ Kəpantv nti n lapa-m təvə n kēsa saŋa ısəntə. Mpi tə, Tacaa tu-m nyá niŋ taa na n kisi-m kəvə. ²⁰ Ye yvlv sula ı kolontu ı kəvə-ı kə, u yeki-ı. Tacaa í lēti-ŋ kəpantv nti n lapa-m saŋa kəyakv kəvə tə. ²¹ Pənente ma nyəma sı nyayale wulav. ıseyeli kawulaya tēna ká wēe nyá niŋ taa. ²² Mpv tə, yəvətı na n tuuna Tacaa sı, n kaa kv ma loləvə nyəma ke ma səm waalı. Pəyele n kaa kpiisi ma hətə ke ma caa təyaya taa.

²³ Uena Tafiiti tuuna mpv. Mpyugye Sayuli mela krepente. Uena Tafiiti náá mēli i kukpamuyv púyó taa.

25

Napaali leev

¹ Mpyóg kuyaku nakvli Samiyeeli sēpa. Uena Iseyeli nyéma koti na pá caa i ləyaga, na pá pimi-i i te Lama. Waatu inəyi Tafiiti kulaa na í polo Palanj wulaya tetv taa.

²⁻³ Kalepv luvyv taa apalv tonj tv nəǵlv i ka wenna Mawəj. Uena i tēmlē nyéma náá wē Kamēeli na pá laki i tēmlē. I heej ka wē iyisi tooso (3000) na pəj kē iyaya (1000). Apalv in i hətē ntē Napaali, na i alv si Apikaali. Alv in i ka wē ləmagasē kē na i isentaa luwa. Ama i paalv ná kē yvlv nyəməj tv na isayav. Kamēeli kē paa wē waatu in i na pá kəki pa heej hvntv.

⁴ Tafiiti pēle paa wē wulaya tetv taa. Uena Tafiiti nu si Napaali kəki i heej hvntv. ⁵ Uena í kvsi ifepiya naanvwa si, pá polo Kamēeli kē Napaali tē, na pá sēē-i si: Ma sēē-ŋ. ⁶ Iso í ha nyá təyaga na nyá nyəm tənaya alaafəya. ⁷⁻⁸ I heeli-i tətə si: Ta na nyá tiikilaa tu wenna Kamēeli. Tə ta la-weyē isayatu natəli. Pəcə pa təla taa natəli tə ta le. Ye n caa, n pəəsi-təyi nyá tēmlē nyéma na n na. Təv, ma nuwa si pa tənna nyá heej hvntv kəv tə, lajhvləmlē kuyaku kē ma nyéma pola nyá tē. Ma wiikina-ŋ si n ha má na ma nyéma kē mpi n wēna si n haaki-tv tə.

⁹ Ifepiya mpē pa tala Napaali tē, uena pá kēēsi-i Tafiiti təmnaa mpē na pá tənə i kvəcətv. ¹⁰ Tənayalē Napaali holaa si: Tafiiti yaa. Ma ta nyi wei pa yaa mpv tə. Kayana yomaa mpa pa seeki pa caanaa na pá

cɔɔki yem tɔ pa wiisa paɣale ké. ¹¹ Ue ma kaa kraɣa tɔɣɔnaɣa na lum na nantu nti ma lapa tɔkpetekpete ke ma tɔmle nyɔma tɔ, na má celɔyi yem cɔɔlaa.

¹² Tɔnaɣale Tafiti pɔyalaa pəsəna pa waali. Pa kpema ulena pá keesi-ɪ tɔmnaa mpe pa tɔna. ¹³ Ntɔna Tafiti si: Paa wei í ləli ɪ layate ke ɪ tɔnaɣa taa.

Ulena Tafiti pɔyalaa ləli pa layalee na ɪ maɣamaɣa í co ɪ layate tɔtɔ. Yɔlaa isu nasəle (400) tɔna ɪ waali, na pə kaasi yɔlaa ɲmɔnɔɣu (200) na pɛle pa taɲa wontu.

Apikaali səɲɔɣu ke Tafiti

¹⁴ M'p'ɔy' Napaali pɔyalaa taa nɔɣɔlv cəpa ɪ alv Apikaali ke səkpɔlvɔv si: Tafiti kusəna nteɣe ɪ pɔyalaa ke wɔlaya tɛtv taa si pá kɔɔ pá sɛɛ ta caa. Ntɔna í nyaasi-we. ¹⁵ P'ɔc'ɔ waatu wei tana yɔlaa mpe tu we wɔlaya tɛtv taa tɔ, pa lapa-tɔɣu kɔpantv ke teu ké. Pa ta la-tɔɣu isayatu natəli. P'ɔc'ɔ ta pɔlvɔv ta le. ¹⁶ Mpe pa kentina ta tɔɔ ké tam na tɔ tiikiyi ta kaləkəɲ. ¹⁷ Mpu tɔ, nyi isəna n ká la tɔ. Mpi tɔ, pa tɛma ta caa na ɪ nyəm tɔna pə tomle tam ké. Pəyele ɪ nyəməɲ katatəlaya tɔɔ, paa ta taa nɔɣɔlv yɔɣətəna-ɪ ɪ kaa nu.

¹⁸ Tɔnaɣale Apikaali kraɣa potopotona ke ɲmɔnɔɣu (200). Ulena ɪ kraɣa sɔlvɔm hulun naale, na heeɲ wei pa tɛma tɔsvɔv tɔɣɔ kakpasɪ. ɪ kraɣa tɔtɔɣɔ pɛe kɔtvɔɲee isu saaki, na leseɲ paɣa ke nunɔwa (100), na fikinaa paɣa ke ɲmɔnɔɣu (200), na í həkɔ kraɲasɪ tɔɔ. ¹⁹ Ulena í tɔ ɪ tɔmle nyɔma si: ɪ tɛ-m nɔɣɔ na má təɲ mə waali.

Amə Apikaali ta heeli ɪ paalv ké natəli. ²⁰ M'p'ɔy' ɪ kra ɪ kraɲaɣa tɔɔ na í kraɣa pulasɪ mpaav. Ulena ɪ na Tafiti na íle ɪ nyɔma pá suli kpaakraa.

21 Na pááná kpa Tafiti na í maγasi i taa si: Isu ma tanγu apalu ine i nyəm tənaya wɔlaya tetu taa tɔ, ma iwule tənə tu-m lom nté yem. Pəyele i nyəm taa pulu ta le. Ilena í feli-m isayatu ke ma kɔpantu lonte. 22 Ye pə nyaalaa na má ta kpiisita i na i yɔlaa tənə Isə í kum.

23 Apikaali loosa Tafiti, Ilena í tii i kraŋaya tɔ ke lɔŋ, na í hənti-i atɛ. 24 Ilena í tasa i nɔɔhɛ tɛɛ ké hotuγu na í tɔ si: Hai, ma cɛ, má wakələnə. Ie yele na nyá pɛɛlɔ má, má yɔγɔti na ń nu. 25 Taa kraŋa ma paalu inu i tɔm na n yaa-ti si pulu. Pa yaakɔγu- i si Napaali tɔ, pə nyuγu nté si kraŋtu. Mprúγú i tu we teitei. Má tá nana mpa n tilaa tɔ na pɛ́ lá mpu. 26 Ma cɛ, Tacaá kpana nyá niŋ si ń taa lɛɛti nyá kolontunaa. Ma tuuna nyá na Tacaá si Isə ká wakəli nyá kolontunaa na nyá isagalataa ke isu Napaali. 27 Hai, ma cɛ, mu kucɔɔv ŋku ma kənə-ŋ isəntɔ tɔ na ń tala nyá yɔlaa. 28 Taa nyənɛ ma isayatu, Tacaá ká tu-ŋ kawulaya na ká wɛɛ tam. Mpi tɔ, nyá paasəγəna na Tacaá yoo. Pɛ́cɔ nɔγɔlv kaa kɔ nyá tɔm. 29 Isə ká ŋmɛsi nyá weesuyu ke təkulakula. Ye nɔγɔlv kula nyá tɔɔ si i kɔγu-ŋ i kaa na-kv. Ama i ká lɔ nyá kolontunaa ké isu pa tɔkɔγu pəntɔlvɛɛ tɔ. 30 Ye pə kəma na Tacaá la-ŋ kɔpantu nti i ka su-ŋ tɔ, na í kra-ŋ Iseyeli nyəma wulav, 31 Ie n kaa wii nyá ti si n kɔwa tulum, yaa n lɛɛta nyá təγi nyá kolontunaa. Hai, ma cɛ, ye pə kəma na Isə la-ŋ kɔpantu, Ie n tɔɔsi ma tɔɔ.

32 Mpuγɔle Tafiti tɔma Apikaali si: Ma sama Iseyeli Isə Tacaá wei i kusa-ŋ na ń səŋi-m saŋa isəntɔ tɔ. 33 Na má sɛɛ nyá tɔtəγɔ isəna n lapa ləmaγasɛɛ, na ń kpa ma niŋ na má tá kɔ na má lɛɛti tɔ. 34 Ma tuukina Tacaá wei i kpa ma niŋ si má taa la-mɛγɛ isayatu tɔ

si, ye n taa səni-m ləŋ, mpi si pu nyaalaya tə, pə taa kaasi Napaali na i yəlaa taa nəyəlv.

³⁵ Uena Tafiiti mu Apikaali nin taa ké mpi i ka ha-i tə. Uena í təm-i si: Taa nyá, məli nyá te, ma nu nyá təm, ma hula-ŋ suulu.

Napaali səm

³⁶ Apikaali məla təyaya, ɬe i mayana i paalv təki kele na í nyəkki isu wulav, na sulum kv-i na í ŋmaaləyi. ɬe i ta heeli-i natəli təfi, haləna pə fe tanəŋ. ³⁷ Təv fema na i sulum ce i təv, ɬena i alv keesi-i pə tənə. Mpyóy i lanle ce pa katatəlaya, na pə məli-i tsvlvv. ³⁸ Kuyeyə lapa isu naanowa, ɬena Taca yele na í teesi səp.

³⁹ Mpyóy Tafiiti nuwa si Napaali səpa. Uena í tə si: Ma se Taca wei i seena ma təv ké isayav nti Napaali lapa-m tə tə taa tə. Isə inu i kpana ma nin si má taa wakəli, na í leeti Napaali ke i mayamaya.

Pə waali ké Tafiiti tilaa si i həŋ Apikaali ke leelu.

⁴⁰ Tillaa tala alv inu i teye Kameli, ɬena pá heeli-i si: Tafiiti tilina-tvŋv nyá kin si i həŋ-ŋ leelu.

⁴¹ Mpyvle Apikaali hənta-weye ate na í tə si: Maa pəsi ta caa yom, na má kəkki i təmle nyəma nəhəe ke lvm.

⁴² Uena Apikaali kvli kprakpa na í kpa i kpanaya təv. Na i pēlaa kakpası wei i lakaya-i təmle təv i waali, na i təŋ Tafiiti təmle nyəma na í pəsi Tafiiti alv.

⁴³ Tafiiti ka tema Sisilee tv Ahinowam ke krayav ke alv. I alaa lapa naale. ⁴⁴ Pə kaasa i kancaalaya alv Mikaali tə, íle i caa Sayuli ka leeka-i ké na í ha Kalim tv Layisi pəyalv Paləti.

26

Tafiiti kisa Sayuli kuvv tətə

¹ Μρύγύ kuvakv nakvli Sifi nyéma pola Sayuli kin ke Kipeya na pá heeli-i si: Tafiiti polaa na í ηmeli Hakila pulaya təə ké wulaya tetv isentaa.

² Tənayale Sayuli kulaa, na í kpaɣa lseyeli yoolaa taa yoolaa ke iyisi tooso (3000) na pá polo Tafiiti preekvɣv ke Sifi wulaya tetv taa. ³ Pa talaa, ilena pá siki Hakila pulaya təə ké mpaav nəɣə. Μρύγύ Tafiiti nuwa si Sayuli təɣa i waah ké təna. ⁴ Ilena í tili feɣlaa na pá mayana si tampana. ⁵ Μρύγύ Tafiiti pola pa təsikile tənaya kpaakraa. Ilena í ná Sayuli na i yoo wulav Apəneɛ pa təhəntəle. Sayuli na həntaya hekv taa ké, na yoolaa náá həntaa na pá cəna-i.

⁶ Μρύγύ Tafiiti pəssa Hiti tv Ahimeleki, na Seluya pəyalv Sowari neu Apəsayi si: Mə taa awe caa si ma na-i tə polo Sayuli pa təsikile? Ntəna Apəsayi cə-i si: Maa təɣi-η.

⁷ Mpuɣvle pa kula ahoov anı na pá polo pa mayana Sayuli hənta hekv taa na í tooki. I ηmantaaya ka sika i nyovv təə ké, na Apəneɛ na yoolaa pa həntaa na pá tamı-i kotaya. ⁸ Tənayale Apəsayi təma Tafiiti si: Saɣa nté Tacaa tvwa nyá kolontu ke nyá niɣ taa. La suulu na ḥ yelev na má kamı-i ηmantaaya ke təm kuləm tike təkəɣ na má kpəna tetv. ⁹ Ntəna Tafiiti si: Taa kv-i yoo. Ye yulv kvwa Tacaa kuləsv, Isə u yeki pəntv. ¹⁰ Ma tuukina si, Tacaa tike wenna mpaav si í kv-i. Ntanyı i kuvakv ká tala na í sí i səm, yaa pá kv-i təyoole. ¹¹ Si má tú niɣ ke Tacaa kuləsv təə tə, Isə í pona mpusi ke pooluɣ. Ie kpaɣa i ηmantaaya na i lum fulaya na tə tɛɛ.

12 Tafiiti pa kpaɣa wontu nti na pá tee tɔ, nɔɣɔlv ta fe na í nu pa taŋ yaa í na-we. Mpi tɔ, Tacaɔ laɣaɣa na pá too isu pa sɔpa. 13 M'p'ógó Tafiiti pa pola pooluŋ na pá kpa pulaya leŋka tɔɔ. 14 Ilena í kpeesi Apəneɛ na yoolaa lempa si: He hee, u nu taa? Ntɛna Apəneɛ si: Nyaya aweɣe na ní holiyi wulav tɔɔ ké mpv ye? 15 Kɛlena Tafiiti cɔ-i si: Nyana awe í maya apalutu ke Iseɣeli taa? Pepe tɔɔ ké n ta feŋ nyá caa wulav tɔɔ ké teu? Tɔv, nɔɣɔlv polaa si í kvɣi-i. 16 Ama nti n lapa mpv tɔ tɔ ta keesi yoo. Ma tuukina Tacaɔ si timpí í tá feŋ mə caa wei Tacaɔ lɛsaa tɔ i tɔɔ tɔ, í mvna səm ke mə tənaya. Nyəni, wulav ŋmantaaya na i lvm fulaya ŋka kaa we i nyuvu tɔɔ tɔɣɔlv cəne.

17 M'p'ógó Sayuli nyəmə Tafiiti nɔɣɔ na í pɔɔsi si: Ma pəyalv Tafiiti nɔɣɔ ke ma nukí mpv? Ilena í cɔ si: Hai, ma caa wulav, ma nɔɣɔ ké.

18 Ta caa, pepe tɔɔ ké n tɔɣɔnəɣi-m mpv? Ma lapa-ŋ we? Ntiyi ma pəntəna-ŋ? 19 Hai, ta caa, ke ŋkraŋŋ na ní nu ma tɔm. Ye Tacaɔ tɔna-ŋ si ní tɔɣɔni-m, ilɛ kvhav ka heesi i laŋle. Ama ye yəlaa səsəɣəna-ŋ, Tacaɔ í təŋsi-weɣe mpusi. Mpi tɔ, pa tɔɣɔnəɣi-m ké si má lu Iɔ tɛtu taa, na má polo tuŋ tɔlaale. 20 Ama maa caaki si ma si lɛlaa té. Pepe tɔɔ ké n pɛekəɣi-m isu isəɛlav, yaa isu pa tɔɣɔnvu ləyaya ke pulasi taa tɔ?

21 Mp'vɣvle Sayuli cəwa si: Ma wakəlaa ké. Məli ma pəyalv. Ma kaa tasa-ŋ isayatu ke lapv. Mpi tɔ, n ta kv-m. Má lapəna isayatu səsəəntv isu kvmələmvu.

22 Kɛlena Tafiiti si: Ta caa, nyá ŋmantaaya ntɔ cəne. Nyá yəlaa taa nɔɣɔlv í kəɔ í mv. 23 Tacaɔ í felí mpa pa təŋa siyisuyu na pá lá kvpantv tɔ. Mpi tɔ, saŋa i tu-ŋ ma niŋ taa ké. Ilena má kisi si ma taa tokina wulav

wei Tacaaləsa na íkpa tɔ. ²⁴ Isu saŋa ma yela-ŋ kuyv tɔ, Tacaalə í la maya mpv tɔtɔ, na í fiti-m wahalanaa tɔna taa.

²⁵ Ntɛna Sayuli sɪ: Ma pəyalv, Isɔ í kooli-ŋ kvpantv na í waa pə tɔna pə taa.

Ípɔ́yó Sayuli mɛla kpente na Tafiiti náá tɛɛ ɪ nyɛŋku.

27

Tafiiti kpɔlvɔv tɔvɔv kɛ Filiisi nyɔ́ma tɛ

¹ Ípɔ́yó Tafiiti mayasa ɪ taa sɪ: Kuyaku nakvli Sayuli tɛŋ na í kv-m yoo. Ilɛ sana keke sɪ má polo má tv kpɔlvɔv kɛ Filiisi nyɔ́ma tɛtv taa. Waatv inɛɣi ɪ ká yele-m pɛekvɔv kɛ Isɛɣeli tɛtv taa cɛnɛ. Ilɛ ma fita ɪ niŋ taa keke. ² Pə tɔɔ kɛ ɪ na ɪ yɛlaa nasɛtosɔ (600), pa kvlaa. Ípɔ́yó pa tɛŋna Mawɔki pəyalv Akisi wei ɪ kɛ Katɪ nyɔ́ma wulav tɔ ɪ tɛ. ³ Ilɛna pá kpaɣa pa alaa, na pa piya, na pá polo pá caɣa tɔna. Paa na Tafiiti na ílé ɪ alaa naale, Sisilee tv Ahinowam, na Kamɛli tv Apikaali wei ɪ kɛ Napaali leelu tɔ. ⁴ Sayuli nuwa sɪ Tafiiti tv kpɔlvɔv kɛ Katɪ, ilɛna í yele-ɪ pɛekvɔv.

⁵ Ípɔ́yó kuyaku nakvli Tafiiti tɔma wulav Akisi sɪ: Hai, ta caa, ye n lapa-m naani, ilɛ n nyɛni ɪcaliya nakɛlɛɣi nyá tɛtv taa cɛnɛ na má caɣa tɔna. Tɔfɔ pə fɛi sɪ má na-ŋ tɔ caɣa nyá kawulaya ɪcatɛ taa kɛ mpv?

⁶ Ilɛna Akisi hvli-ɪ ɪcatɛ nte pa yaa sɪ, Sikɛlakɪ tɔɣɔ kuyaku ŋkv kv mayamaɣa. Pə tɔɔ kɛ ɪcatɛ nté tə pəsa Yuta nyɔ́ma wulav nyɛntɛ kɛ halɔna saŋa.

⁷ Pənaɣa na isɔtvnaa liɣiti tɔcu kɛ Tafiiti caɣa Filiisi nyɔ́ma tɛtv taa. ⁸ Tafiiti pa lukaya kvlv kɛ Kesuli nyɔ́ma, na Kiiisi nyɔ́ma, na Amaleke nyɔ́ma kɛ. Mpi tɔ, piitimnaa mpɛ paa caɣana hatoo lɔŋ taa kɛ

Suli kəŋkəŋ taa. Haləna pə polo Icipiti tətə taa. ⁹ Pa kəkaya yəlaa tənaya həyəluyə ŋku ku taa ké. Pə krayav apalaa na alaa tə. Uena pá kprakəyi pa təla na pa nyəm na pá pukina Akisi. ¹⁰ Ye ílé ɪ pəəsə-ɪ sɪ: Leye ɪ pola mə kvluv ke saŋa? Ue ntanyɪ ɪ looli sɪ Yuta tətə ilim mpətəŋ tə. Yaa ɪ tə sɪ Yelameli tətə taa, yaa Keni tətə taa ké tə polaa. ¹¹ Tafiti ɪ yeki apalə yaa alə na ɪ weesuyə, sɪ pə taa kəə na pá tayasɪ Akisi ke nti ɪ lakɪ tə. Isəna Tafiti lakaya saa wei ɪ ka we Filiisi nyəma tətə taa təyole. ¹² Akisi ka lapa Tafiti ke naani ké teu ké na í təŋ sɪ: Nəənəə Iseyeli nyəma taa kraana Tafiti. Mpu tə, təlasɪ ɪ ká pəsɪ ma təmlə tə ke tam tə ké.

28

¹ Mpyúyú Filiisi nyəma kota pa yoolaa tintika sɪ pa yookina Iseyeli nyəma. Uena Akisi pəəsɪ Tafiti sɪ: Ntəŋ n nyəma sɪ nyana nyá yəlaa ɪ ka səna-m na té yoonə Iseyeli nyəma na? ² Ntəna Tafiti cə-ɪ sɪ: N ká nana nyá isəpəle ke nti maa la tə. Keləna Akisi sɪ: Waatu inəyi maa yeke na ń tənəyi ma mayamaya ke tam tə.

Sayuli kəŋənaŋ svsəy

³ Samiyeele ka təma səpu na Iseyeli nyəma pimi-ɪ ɪ tɛ Lama. Halɪ pá caŋa ɪ ləyaya. Pəyele Sayuli ka təŋəna kəŋənaməŋ svsələa, na pee pəəsələa tənaya ɪ tətə taa ké.

⁴ Mpyúyú Filiisi yoolaa kotaa na pá siki Sunem, na Sayuli náá koti Iseyeli nyəma təna na pá siki Kilipwa. ⁵ Sayuli nawa kolontunaa yoolaa payale, uena səŋəntə kra-ɪ na í seliyi isu ləm taa kpatɛ. ⁶ Uena í yəŋətəna Taca. Ama ílé ɪ ta cə-ɪ. Paa toosee taa, paa kətələa mayasuyə taa. Pəyele Isə kuyəŋətutə tɛləsələa

nəγəlv ɪ ta heeli-ɪ sɪ pʊlv. ⁷ Ntɛna í tó nəγə sɪ pá pɛɛkɪ-ɪ alv wei ɪ susəγɪ kəγənaməŋ tɔ na ɪnɪ ɪ polo ɪ kin. ɪlɛna ɪ waalɪ nyáma heeli-ɪ sɪ: Alv nəγəlv ɪ wɛ An-Tɔɔ na í susəγɪ.

⁸ Ahoo yuwa ɪlɛna Sayuli layasɪ wontu, na í kpaɣa apalaa naale na pá polo alv ɪnɪ ɪ kin. Ḿpúγú Sayuli tɔma-ɪ sɪ: Ma caa sɪ ń yaa-m atɛtv wei maa keesi-ŋ tɔ na í heeli-m ma nyuγv tɔm. ⁹ Ḿpúγú alv pɔɔsa-ɪ sɪ: Ntəŋ n nyəmə sɪ Sayuli təγəna kəγənaməŋ susəlaa, na pɛɛ pɔɔsəlaa tənaya ɪ tɛtv taa? ɪlɛ pepe tɔɔ ké n nyəkɪ-m katəka sɪ ń kpa-m na pá kv-m. ¹⁰ Ntɛna Sayuli yəγətɪ na ɪ tuu sɪ: Na ɪsɔ, pʊlv kaa la-ŋ. ¹¹ Ntɛna alv pɔɔsɪ-ɪ sɪ: Aweye n caa sɪ má yaa? Sayuli sɪ yaa Samiyeeɪ.

¹² Waatv wei alv nawa Samiyeeɪ, ɪlɛna í má kapuka na í tó Sayuli sɪ: Hei, sɛsɛ nyagalɛ Sayuli na ń puγusu-m mpv? ¹³ Ntɛna wulav nəγə təkpaɪv sɪ: Nyá laŋlɛ í taa tɔ. N na pʊlvγv? Ntɛna alv sɪ: Atɛtv nəγəlvγv ma naaki na í lukəna tɛtv tɛɛ. ¹⁴ ɪlɛna í pɔɔsɪ-ɪ sɪ: ɪ ɪsɛntaa wɛ ɪsəna tɔɔ? Alv sɪ: Kvkpatʊlv ké, na í suu capa.

Tənaya Sayuli cekənaa sɪ Samiyeeɪ, na í hɛntɪ-ɪ atɛ. ¹⁵ Mpʊγvɛ Samiyeeɪ pɔɔsa Sayuli sɪ: Pepe tɔɔ ké n caaləγɪ-m mpv? Ntɛna Sayuli sɪ: Ma tɔm tɛmaya. Mpi tɔ, Filiisi nyáma kɔma-m yoonav. Pəyele ɪsɔ u tasəγɪ-m yəγətənav. Paa toosee taa, paa ɪsɔ kvγəγətʊtv teləsəlaa u heeliγɪ-wɛɣɛ ma tɔm. Pə tɔɔ ké ma yaa-ŋ sɪ ń heeli-m nti pə wɛɛ sɪ maa la tɔ. ¹⁶ Ntɛna Samiyeeɪ pɔɔsɪ-ɪ sɪ: Tacaalə-ŋ na í pəsi nyá kolontu, ɪlɛna ń yaaki má suwe? ¹⁷ ɪsu Tacaalə ka heela-ŋ na ma keesi-ŋ təγə ɪ laki-ŋ. ɪ lɛɛka nyá kawulaya na í ha-kɛɣɛ Tafiiti. ¹⁸ N ta təkɪ Tacaalə tɔm

na í kpiisi Amaleke nyóma. Mpu pə təw ké Tacaa laki-ŋ m̀p̀yú saŋa. ¹⁹ Cele ı ká tɔ nyana lseyeli nyóma təna ke Filiisi nyóma niŋ taa, na nyana nyá piya ı ká la sɔlnaa.

²⁰ M̀p̀yú Samiyeli təm nti tə sɔsa Sayuli ke watu na í yelee ı ti na í fala ate təmɔlv ısu taav. Mpi tɔ, ı taa təwə pɔlvɔv kuyaku ŋku na ahoɔ təna, ıle ı tənɔvɔ ka hoowaya. ²¹ M̀p̀yúle alv ıni ı pola Sayuli kiŋ na í mayana-ı na sɔwɔntɔ pu-ı m̀p̀yú katatəlaya. ılena í təmı-ı sı: Ta caa, nyá pɛelə má, ma nuna-ŋ teu na má mv səm na má lá nti n heela-m tɔ. ²² Mpu tɔ, yelee má ha-ŋ təwɔnaya ke pəcɔ na í təwə, na pə ce nyá ısentəw na í tó nyá mpaav.

²³ ılena Sayuli kisi sı ı kaa təŋ pɔlv. M̀p̀yú Sayuli waali nyóma na alv ıni pa kaana-ı, haləna í kəw ı kɔli ate na í caya kɔhəntɔv tɔw. ²⁴ M̀p̀yú alv kpa nav ıfate nte tə yasəla teu tələpələpı təwə ləŋ, na í kv na í tɔ pɛtɛpetasi. ²⁵ ılena í cəla Sayuli na ı waali nyóma na pá təwə. M̀p̀yú pa kula ahoɔ anı na pá kpe.

29

Filiisi nyóma təwɔnɔv ke Tafiti

¹ M̀p̀yú Filiisi nyóma kota pa yoolaa ke timpi pa yaaki sı, Afeka tɔ na lseyeli nyóma náá koti pa nyóma ke Sisilee hite nəwə. ² ılena Filiisi awulaa na yoolaa nınɔwa (100) kpekəle, na iyaya (1000) kpekəle pa tó na pá tɛɛ. Pə kaasa Tafiti na ıle ı nyóma na Akisi ke waali. ³ Ntəna Filiisi yoolaa səsaa pəwı Akisi sı: Həpəla nyóma mpe pa caa weye cəne?

Keləna Akisi sı: lseyeli wulav təmle tɔ Tafiti ké té. ıwɛv ma kiŋ tɔ pə taanəa ké. Pəcɔ ma ta keesi-ı na ısayatiya nakələvi haləna saŋa.

⁴ Tənaɣa pa mu Akisi na pááná na pá təm-i si: Mələna-i lonte nte tə taa n ka hula-i si í caya tə. Í taa təɣ tá waali ke təyoole, na pé kəə na yoou haɣ ilena í pəsi ta kolontu. N ta nyi taa si ta yəlaa paneyə i ká kv, ilena pé ciiki í na i caa? ⁵ Matəɣ Tafiiti inəɣi paa yookayana yontu na paale si:

Sayuli kəwa yəlaa iyaya (1000) ke huɣule.

Tafiiti náá kv iyisi naanəwa (10000) ke huɣule.

⁶ Mpuɣule Akisi yaa Tafiiti na i təm-i si: Ma tuuna Tacaa si n ké tampana təɣlv ké, na ma nyuləɣi si má na-ɣ tə puki yoou. Mpi tə, hatoo n kəm ma kiɣ na pé suna saɣa tə, ma ta nata isayatiya nakələɣi nyá kiɣ. Ama Filiisi awulaa leləa u caakəna-ɣ. ⁷ Mpu tə, məli təheə, pə taa kəə na í la mpi pə ta maya-we tə.

⁸ Ntəna Tafiiti si: Ta caa, wulav, ilə pepeɣe ma lapa? Tuu ma kəm nyá kiɣ cəne na pé suna saɣa tə, isayatu ntiɣi n nawa ma kiɣ na pə fei si má na-ɣ tə polo yoou? ⁹ Mpuɣule Akisi si: Natəli tə fei ma kiɣ, halı n tu we maya teu ké ısu Iso tillu. Ama awulaa səkpema mpe pa təmna si pə fei si tá na-ɣ tə polo yoou. ¹⁰ Mpu tə, nyá na mpa í lu Sayuli kiɣ na í kəə tə, cele tanəɣ ye pə nyaalaa í kvli ləɣ na í teə.

¹¹ Təv fema, ilena Tafiiti-we pá kvli ləɣ na pá məli timpı paa weə tə. İlena Filiisi nyəma náá polo Sisilee.

30

Tafiiti yoonav ke Amaleke nyəma

¹ M'póɣú Tafiiti na i yəlaa pa tala pa təcayale ke kvyakv tooso nyəɣkv wule. İlena pá mayana Amaleke nyəma wata Yuta na ilim mpətəɣ təə, na pá sə Sikəlaku ıcatə. ² İlena pá kpa alaa na səsaə na piya

mpa paa we tō taa tō. Pa kuu pa tēnaya na pá tuna mpaav. Ama pa ta ku pa taa nōyōlv. ³Tafiiti na i yēlaa pa tala icate taa, ilena pá mayana pa sōpa-teye kōkō. Mōyō pa kra pa alaa na pa alōpiya na pa apalōpiya ke yomle. ⁴Mōyō pa tula nōōsi na pá wii tēkpoō isu pa sōki pa sōki. ⁵Pa kpeηna Tafiiti alaa naaleye na pá kpaγa. Sisilee tō Ahinowam na Kameeli tō Apikaali wei i kē Napaali leelu tō.

⁶Mpuyule Tafiiti laηle pōsa katatēlaya. Mpi tō, i yēlaa ka wēna-i na hōwēē nyāη nyōna ke pa piya tōō kē. Halī pá kōli si pa yaki-i pēē. Ilena Tacaā sōōsi-i apalōtv.

⁷Ilēna Tafiiti tō Ahimelēki pōyalv Apiyataa wei i kē kōtōlv tō si: Kōna-m kōtēlaa toko wei pa pōōsōyōna Tacaā ke tōm tō.

Apiyataa pōna-i, ⁸ilēna í pōōsi Tacaā si: Ye ma tēηa kolontunaa mpē maa hiki-wē? Tacaā si: Tōyōni-wē n ká hiki-wē na í waasi yēlaa mpē.

⁹Ilēna Tafiiti na i yēlaa nasētoso (600) pá tv pa waali. Pa tala Pesōō lōōv ¹⁰ilēna yēlaa ηmōnōyū (200) saali tēna. Mpi tō, pa sula kav. Pē kaasa nasēle (400), ilēna pēle na Tafiiti pá tōyōti. ¹¹Mōyō pa sula Icipiti tō nōyōlv, na pá pōna-i Tafiiti kiη na pá ha-i tōyōnaya na lōm. ¹²Pa ha-i tōtōyō fiki pēē kōwōlēē paγalē, na lēseη kōwōlv paγa ke naalē, na í tōyō na í lá alaafōya. Mpi tō, kuyēēη tooso ke i ta tōyō i ta nyōō. ¹³Ntēna Tafiiti pōōsi-i si: Awe tēna-η na lēye n lunaa? Kelēna ílē si: Ma kē Icipiti tō kē, Amaleke tō nōyōlv i ka tōkēna-m yomle. Saηa taa kuyēēη tooso kōlv pē wukaya-m na í lō-m tō. ¹⁴Ta watēna Kōletī nyōma tētō ilim mpōtēη hōyōlvōyū tōō kē Yuta tētō taa,

na Kalepu tetu, na té sɔ Sikɛlakɛ ɛcatɛ. ¹⁵ Ntɛna Tafiiti si: N ka pona-m yoolaa mpɛ unɪ pa kin na?

Kɛlɛna yom cɔ si: Tuuna Isɔ hɛtɛ sɪ n kaa kɪ-m. Pɛyele n kaa cɛlɛ-m ma caa, ɛlɛna pɛcɔ́ má pona-n pa kin.

Tafiiti kɔwa Amaleke nyɔ́ma

¹⁶ Apalu unɪ ɪ kraɣa Tafiiti na í pona-ɪ na pá maɣana Amaleke nyɔ́ma kɛ sɔsɔm kɛ tɛna, na pá tɛki na pá nyɔ́ki na pá paaki. Wontu nti paa lɛka Filiisi nyɔ́ma na Yuta nyɔ́ma tɔ tɔ tɔ́ kɛ pa lakaya mpɪ.

¹⁷ Ḿpɔ́yú Tafiiti kɪ-wɛyɛ tanaɲ nku. Halɛna tɛv kɔfemuyɪ taanaya, pa taa nɔɣɔlv ta fiti. Ye pɛ taya ifepiya nasɛle (400) wei ɪ caɣa yooyoonaa na í se tɔ. ¹⁸ Ḿpɔ́yú ɪ lɛka pa tɛna mpa Amaleke nyɔ́ma ka kraɣa tɔ, na ɪ alaa naalɛ. ¹⁹ Tafiiti lɛka pa piya tɛnaya tɛcɛicɛi, na pa wontunaa mpa kolontunaa ka kuuwa tɔ. ²⁰ Na í lɛki Amaleke nyɔ́ma tɔla tɛna na a tiikilaa yɔɣɔtɔyɪ si: Tafiiti tɔla ntɔ cɛnɛ.

²¹ Pa kɔma pa tala yɛlaa nɪmɪnɔyɪ (200) nku ku kawa na kú saali Pesɔ lɔɔv nɔɣɔ tɔ, ɛlɛna pɛlɛ pá polo-wɛyɛ sɛnɔyɪ, na Tafiiti krɛtɛna-wɛ na í sɛɛ-wɛ.

²² Mpɪyɛle mpa paa tɛna Tafiiti tɔ, pa taa tetelataa na asayaa pa tɔma si: Timpi panɛ pa ta pɛsɪ na pá polo kolontunaa tɛkɛlɛ tɔ, ta kaa ha-wɛyɛ mpi tɛ hika tɛna tɔ pɛ taa pɔlv. Ama pa alaa na pa piya tike kɛ paa kɛli na pá tɛɛ.

²³ Ntɛna Tafiiti si: Apalaa mɛ, í taa la mpɪ. Mpi tɔ, Tacaɣa yapɛna-tɔ na í tɔ́ tá niɲ taa kɛ ta kolontunaa na í ha-tuyɪ pɛ tɛna ɛsɛntɔ. ²⁴ Nɔɣɔlv kaa mɪ mɛ tɔm nti.

Ilɛ pɛ wɛɛ kɛ sɪ mpa pa pola tɔyoolɛ tɔ,

na mpa pa taŋa wontu tɔ pá tala wontunaa mpeye teitei.

²⁵ Pə kraɣav kuyaku ŋku na pə puki tɔɣɔ Iseyeli nyóma suv mpúyú lapv, na pə pəsi isu kiiu.

²⁶ Pa məla Sikəlaki, ɔlena Tafiiti cosi kolontunaa wontu nti pa hika mpv tɔ tɔ taa, na í ha Yuta nyuvv nyóma na ɪ taapalaa si: Taca kolontunaa ke tɔ leekaa na tɔ cosi na tɔ ha-me. ²⁷ Mpa mpa ɪ hawa tɔɣɔle, Peteele nyóma, na Lama nyóma ke Nekefi wɔlaya tetv taa, na Yatii nyóma, ²⁸ na Alwewe nyóma, na Sifimotɪ nyóma na Isətemwɔwa nyóma, ²⁹ na Lakaali na Yelameli acalɛ nyóma na Keni nyóma, ³⁰ na Hooma nyóma na Pɔɔ-Asaŋ nyóma na Ataki na Hepələŋ nyóma, ³¹ na timpi timpi Tafiiti na ɪ yəlaa pa a cɔsaa tɔ pə nyómanaa.

31

Sayuli səm

¹ Waatv inɪ ɪ taa ké kuyaku nakvli, Filiisi nyóma yooŋa Iseyeli nyóma, na pá tɔɣɔŋi-we na pá kv-weye Kilipwɔa puvv taa. ² ɔlena pá tɔ Sayuli pa waali na pá kv ɪ pəyalaa Sonataŋ na Apinatari na Maləkisuwa.

³ Mpúyú pə wiisina Sayuli na pá yaɣa-ɪ nyóma ke teu.

⁴ ɔlena í tɔ ɪ yooŋa wontu təkvlɔ si: Kpee nyá layate na ń teesi-m. Pə taa kɔɔ na Filiisi ma ta nyɪ isəŋna mpe pá kɔɔ pá teesi-m na pá paana-m.

Ama sɔɣɔŋtɔ kra yooŋa wontu təkvlɔ na í kisi. Tənaɣale Sayuli sika ɪ layate na í yeke ɪ ti na í hoti tɔ tɔ. ⁵ Yooŋa wontu təkvlɔ ná mpv, ɔlena íle í hoti ɪ nyəntɛ tɔ ké mpv tɔtɔ na í si.

⁶ Sayuli na ɪ pəyalaa tooso, na ɪ yooŋa wontu təkvlɔ, na ɪ yəlaa təna pa səpəna kuyaku ŋku.

⁷ Μρύγύ Ισεγελι nyéma mpa paa we Sisilee ləəu waali, na Yaatanu pəγə waali tə, pa nuwa si Sayuli na i pəyalaa pa səpa na Ισεγελι yoolaa seeki. Tənaγa pele pa lu pa acalee taa na pá se tətə. Uena Filiisi nyéma polo na pá caya təna.

⁸ Tεv fema, uena Filiisi nyéma polo si pa kpakəyi sətəa wontu. Μρύγύ pa maγana Sayuli na i pəyalaa tooso pa səpa Kilipəwa puyv taa. ⁹ Uena pá seti Sayuli nyuyv na pá wəγəsi i yooou wontu. Pə waali ké pa yasa təm kupaŋtu ntəyi Filiisi nyéma tetv taa, na pa tuŋ kutuluŋ taa na yəlaa təna nu. ¹⁰ Uena pá su Sayuli wontu ke tuyv Asətati kutuluγu taa. Μρύγύ pa kama Sayuli maγamaγa ke icate nte pa yaa si Peti-Seyan tə tə kolunə tə.

¹¹ Waatu wei Yapeesi nyéma nuwa isəna Filiisi nyéma lapa Sayuli tə. ¹² Μρύγύ apalaa taa apalaa kotaa, na pá tə ahoο təna na pá polo Peti-Seyan na pá ləsi Sayuli na i pəyalaa, na pá pona-weγe Yapeesi na pá wə-weγe kəkə. ¹³ Uena pá ləsi pa muwa na pá pi tuyv nakvli kv tee. Uena pá həkə nəəsi ke kuyeyen naatosompəγəlaγa.

PIPI LI USO TOM TAKELAYA
Portions of the Holy Bible in the Lokpa language of
Benin

copyright © 1999 SIM

Language: Lokpa (Lukpa)

Translation by: SIM

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2017-10-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

ef14191a-91f7-51c1-ac89-7b93dd7c4377